

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

STRATEGIC MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE
PHATTHALUNG SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

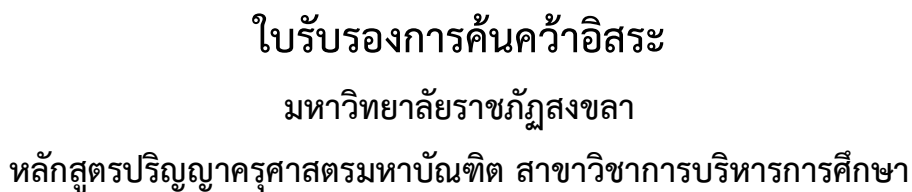

CHAITOUCH KINGKOHYAW

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN
EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกกร ศิริสุข) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
..... กรรมการและเลขานุการหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจิราพรรณ คงช่วย)
..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(อาจารย์ ดร. พรรณี ผดเกิด)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อากาศสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง	
ผู้วิจัย	นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว	ปีการศึกษา 2567
ปริญญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข	

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 269 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test แบบ Independent Test และค่าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด 2) เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการควบคุมและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารสถานศึกษา

Independent Study Title	Strategic Management of School Administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area	
Researcher	Mr. Chaitouch Kingkohyaw	Academic Year: 2024
Degree	Master of Education in Educational Administration	
Advisor	Assistant Professor Dr. Kanokkorn Sirisuk	

Abstract

The objectives of this independent study were to: 1) Study the strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area; and 2) Compare the strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, according to teachers' opinions. The teachers were classified by education level, work experience, and school size. The sample group was 269 teachers under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, academic year 2024. They were selected by stratified random sampling according to the school size. The statistics used in this study were percentage, mean, standard deviation, t-test, Independent Sample Test, and One-way Anova.

The results showed that: 1) The strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, in a whole aspect, was at the highest level. When considering each aspect, it was both at a high level and the highest level. 2) Compare the strategic management of school administrators under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area; according to teachers' opinions, in a whole aspect, it was no difference. When considering each aspect, it was found that environmental inspections were significantly different at a statistical level of .01. When classified by work experience, in a whole aspect, it was different with statistical significance at the .05 level. When considering each aspect, it was found that the aspect of Control and Evaluation was statistically significant at the .01 level. In the aspects of Strategy Formulation, Strategy Implementation, and Environmental Monitoring, there were statistically significant differences at the .001 level. When classified by school size, in both a whole aspect and each aspect, there were no differences.

Keywords: Strategic Management, School Administrator, Educational Administration

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลอันเป็นที่รักทุกคน รวมไปถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่นำพาผู้วิจัยให้ประสบความสำเร็จในการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรณ คงช่วย กรรมการและเลขานุการหลักสูตร และอาจารย์ ดร.พรณิ ผุดเกิด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทางช่วยเหลือ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง รวมทั้งเสียสละเวลาทั้งกำลังกายและกำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ให้ความรู้และคอยอบรมสั่งสอนตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยทั้ง 3 ท่าน คือ อาจารย์ ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นายพร มั่นคง ผู้อำนวยการโรงเรียนควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง และ นางสาวเกษรา นัยขาว รองผู้อำนวยการโรงเรียนควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ให้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและดำเนินการแจ้งบุคลากรในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนควนขนุน สำหรับกำลังใจ การสนับสนุน ช่วยเหลือ คำปรึกษา จนวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ เพื่อน น้อง นักศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2565 ทุกคนที่คอยช่วยให้กำลังใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล ผลักดันผู้วิจัยในทุกด้าน

ขอขอบพระคุณนายสุรินทร์ กิ่งเกาะยาว คุณพ่อ นางปะติมา กิ่งเกาะยาว คุณแม่ และครอบครัวกิ่งเกาะยาวที่สนับสนุนทุนการศึกษาตลอดหลักสูตร รวมไปถึงค่าเดินทางและอื่น ๆ รวมไปถึงกำลังใจที่สำคัญที่มอบให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว

ตุลาคม 2567

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ผู้บริหารสถานศึกษา	11
การบริหารเชิงกลยุทธ์	17
การบริหารสถานศึกษา	39
ข้อมูลทั่วไปของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
แบบแผนการวิจัย	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	67
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	110
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	112
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	117
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	126
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

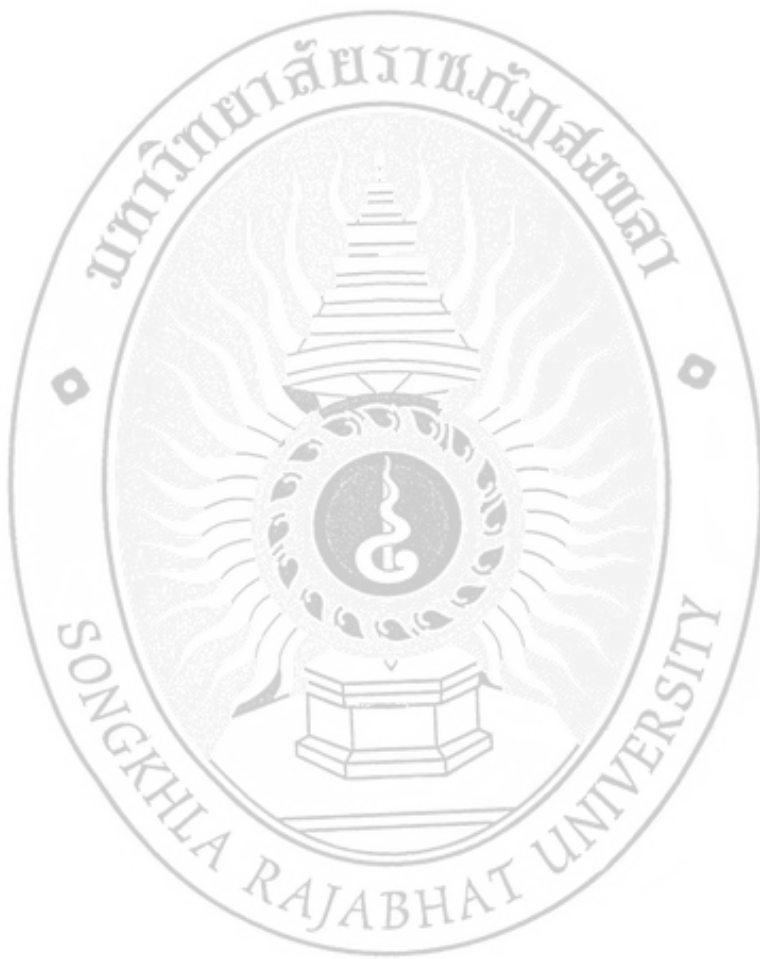
ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา	65
3 แบบแผนการวิจัย	66
4 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	73
5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้าน	74
6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการกำหนดกลยุทธ์ จำแนกเป็นรายข้อ.....	75
7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จำแนกเป็น รายข้อ	77
8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ จำแนกเป็นรายข้อ	78
9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม จำแนกเป็น รายข้อ	80
10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	83
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนก ตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน	85
13 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีการของ Scheffe ..	86
14 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้วยวิธีการของ Scheffe.....	87
15 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้วยวิธีการของ Scheffe.	87
16 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ด้วยวิธีการ ของ Scheffe	88
17 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ด้วยวิธีการของ Scheffe	89
18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาด สถานศึกษา	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนก ตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	92

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลกที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดปัญหาคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาในทุกระดับจุดอ่อนของระบบการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรด้านต่างๆเกิดความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การเปลี่ยนแปลงและเกิดการแข่งขันสูง มีพัฒนาการทางด้าน นวัตกรรมเทคโนโลยี ที่ล้ำสมัย ซึ่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกจึงหนีไม่พ้นที่จะได้รับผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่รุนแรงนี้ โดยทำให้เกิดผลกระทบหลายด้าน อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมทางด้านกลยุทธ์รอบด้าน ในการบริหารการศึกษาทั้งการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ของ ครูผู้สอน พัฒนาผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มี ทักษะ ชีวิตที่จำเป็นตามความต้องการและสอดคล้องกับสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการ การสร้าง รากฐานและการพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นกำลังในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศชาติในปัจจุบัน และต่อเนื่องไป ในอนาคต การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม กล่าวคือ การศึกษาจะพัฒนาคนให้ มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ เพื่อให้คนเป็นปัจจัยในการพัฒนาสังคม ต่อไป ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาของไทยจึงต้องการผู้บริหารมืออาชีพ และเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงต้องมีสมรรถนะในการ บริหารการเปลี่ยนแปลงโดยต้องมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (วิรัตน์รัตน์ เสือจ้อย, 2564: 1) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการต้องมีระบบและ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อประสานงาน มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วม ดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการ ประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนา กระบวนการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่ง การร่วมแรงร่วมใจโดยภาพรวม (ณัฐ ้วยงาน, 2565: 12)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “คนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะ พัฒนาระบบ ส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ผลักดันให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืนและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 3) และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 กระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทการดำเนินงาน ให้แก่สถานศึกษา ซึ่งเป็นนิติบุคคลโดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานเป็นผู้กำกับสนับสนุนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ จึงเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานการศึกษา ทุกระดับ การที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมนั้นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักการ บริหารสถานศึกษา ขอบข่ายภารกิจของการบริหารสถานศึกษา และจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563: 17).

การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารก็เป็นสิ่งสำคัญ จะต้องมีกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือและเป็นประโยชน์ในการบริหาร การบริหารจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยผู้บริหารใช้ศาสตร์เป็นองค์ความรู้ แนวคิดและศิลปะหรือกระบวนการทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์การหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจ โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา, 2565: 18) จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะเป็นวิชาชีพทางการศึกษาที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา มาอย่างดีและมีทัศนคติที่ดีต่อการบริการ ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสถานศึกษามุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพพัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงและเน้นผลถาวรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีร่วมมือกับชุมชนและ

หน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์รวมถึงเป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาของตน (ศุภกร รัตนวงษ์, 2565: 35)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่กำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงจะได้วางแผนจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานตามภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ตามขั้นตอนการบริหาร และนำไปสู่กระบวนการหรือกิจกรรมในการส่งเสริมการดำเนินงานให้บุคลากรในองค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เทคนิคต่าง ๆ รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง ส่งผลดีต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ (สกุณตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา และสายสุตา เตียเจริญ, 2565: 109) การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (จันทิมา บุญอนันต์วงศ์, 2561: 20) กลยุทธ์เป็นเครื่องมือของนักบริหาร ในการบริหารงานขององค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรได้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นและให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic decision making) ผู้บริหารจึงไม่ควรตัดสินใจในเชิงกลยุทธ์แบบคิดเองตามความพึงพอใจ การเลือกกลยุทธ์ ที่เหมาะสมจึงเป็นกุญแจสำคัญในสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ดีย่อมอาศัยผู้บริหารที่ดี ควบคู่ไปด้วยจึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสามารถบรรลุผล สำเร็จได้ตามที่องค์กรกำหนด จึงอาจสรุปได้ว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการที่มุ่งความสำเร็จ เป็นเลิศอย่างแท้จริง การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน โดยผ่านการตัดสินใจและการประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับองค์การ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์การได้ (ชลธิชา ร่มโพธิ์รี, 2561: 23)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้มุ่งเน้นจัดการศึกษาให้ผู้เรียน มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้นเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ปัจจัยที่เข้ามาสนับสนุน ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดก็เป็นอีกปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษามีความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้ดำเนินการ

ไปตามทิศทางที่กำหนดตามแนวทางในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุง ซึ่งได้นำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21” ได้กำหนดนิยามของวิสัยทัศน์ ในด้านที่ 2) มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ข้อที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดพันธกิจ (Mission) ข้อที่ 7 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม และจัดการศึกษาโดยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) นอกจากนี้ยังมีการกำหนดในเป้าประสงค์ (Goal) ข้อที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีขีดสมรรถนะสูงมีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความมุ่งมั่นที่จะให้มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งมีความจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง, 2566)

จากประเด็นปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อเป็นกระบวนการในการจัดการการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ในการวางแผน การปฏิบัติงาน ควบคุม ติดตาม ประเมินผลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาด้วยการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานอย่างมีระบบของสถานศึกษา เกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 27 แห่ง จำนวนครูทั้งหมด 890 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษาและสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษา ด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

2.1.1 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.2 ประสบการณ์ทำงาน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

2.1.3 ขนาดสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ต่ำกว่า 120 คน
- 2) ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน
- 3) ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน
- 4) ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม

ได้แก่ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 2.2.1 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม
- 2.2.2 การกำหนดกลยุทธ์
- 2.2.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
- 2.2.4 การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

3. ขอบเขตระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ตุลาคม พ.ศ. 2567

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ซึ่งได้จากการสังเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 43); จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 37); เบญจมาศ ตันสูงเนิน (2561: 104); ภิรญา ชัดติยะ (2561: 19); วรณิศา บุรินทร์กุล (2563: 104); นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563: 104); สกุนตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา (2565: 118); วชิราพร บุณนธ์ (2565: 238); ขนิษฐา เนียมชุมแสง (2566: 108); นัยนา จันทรเสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 72).

ตัวแปรอิสระ

1. ระดับการศึกษา
 - 1.1 ปริญญาตรี
 - 1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ทำงาน
 - 2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 2.2 5 - 10 ปี
 - 2.3 มากกว่า 10 ปี
3. ขนาดสถานศึกษา
 - 3.1 ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน
ต่ำกว่า 120 คน
 - 3.2 ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน
ตั้งแต่ 120 - 719 คน
 - 3.3 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน
ตั้งแต่ 720 - 1,679 คน
 - 3.4 ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน
ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

ตัวแปรตาม

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ประกอบด้วย

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม
2. การกำหนดกลยุทธ์
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
4. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการจัดการขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาถึงการกำหนดทิศทางการให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มีการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ในการบริหารงานให้สมาชิกหรือบุคลากรเป็นผู้ขับเคลื่อนงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้แผนงานในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมก่อนที่จะนำแผนงานลงสู่การปฏิบัติ ก่อให้เกิดการพัฒนางาน มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ส่งผลดีต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่

1.1 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิธีการทำงานอย่างมีทิศทางที่เหมาะสมและมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยกลยุทธ์ที่กำหนดจะต้องสามารถนำไป

ปฏิบัติได้จริง โดยให้บุคลากรทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการสร้างกลยุทธ์ จัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน การกำหนดทิศทางที่เชื่อมโยงงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา ตามที่ได้วางแผนไว้

1.2 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยผู้บริหารจะต้องมีการประชุมวางแผน ชี้แจงให้บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึงก่อนนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารได้ร่วมกันกับบุคลากรจัดทำแผนปฏิบัติการโดยมีโครงการกิจกรรมที่จะดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงาน ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ หมายถึง ผู้บริหารของสถานศึกษาติดตามตรวจสอบการดำเนินงานทั้งหมดตามแผนกลยุทธ์และผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคหลังจากประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษาแล้ว แก้ไขและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาในครั้งต่อไป

1.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการประเมินหรือสำรวจข้อมูล วิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อทราบถึงทรัพยากรและความสามารถที่มีอยู่ภายในสถานศึกษาว่าเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อน และทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดโอกาสหรืออุปสรรคต่อสถานศึกษา วิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อม

2. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 ปริญญาตรี

2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานหน้าที่ในตำแหน่ง ครู นับตั้งแต่ให้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่สอนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1 ประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี

3.2 ประสบการณ์ 5 - 10 ปี

3.3 ประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี

4. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาที่แบ่งตามเกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร 4 กลุ่ม คือ

4.1 ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ต่ำกว่า 120 คน

4.2 ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน

4.3 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน

4.4 ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ซึ่งคอยสนับสนุนหรือรับผิดชอบการทำงานของผู้อื่น ช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ทำงานสำเร็จในเวลาที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะในการบริหารงาน เพื่อนำพาสถานศึกษาให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

6. ครู หมายถึง ครูในสถานศึกษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง (สพม.) เขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 11 อำเภอ ของจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกงหรา อำเภอเขาชัยสน อำเภอดงระหวัด อำเภอควนขนุน อำเภอปากพะยูน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าบอน อำเภอบางแก้ว อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์ มีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีจำนวน 27 โรงเรียน มีครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอน จำนวน 890 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์ของการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
2. เพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.3 บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การบริหารเชิงกลยุทธ์
 - 2.1 ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์
 - 2.2 หลักการและความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์
 - 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์
 - 2.4 การสังเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์
3. การบริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการบริหาร
 - 3.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 3.4 หลักการบริหารสถานศึกษา
 - 3.5 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

หนึ่งฤทัย มะลิทอง (2560: 13) ได้ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการนำสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปทุมรัตน์ สีรูป (2560: 33) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหรือผู้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

สุกฤตยา ปงกันทา (2561: 22) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการมอบหมายหรือได้รับการแต่งตั้งและเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นผู้นำและมีอำนาจในการอำนวยการงานต่างๆ ของสถานศึกษาและปฏิบัติหน้าที่กำกับควบคุมดูแลให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาบรรลุตามแผนและนโยบายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

คมสันต์ วงษ์ชาติ (2561: 15) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายให้เป็นผู้นำในการดำเนินการให้สถานศึกษาหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพโดยสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ

สดุติ จีระออน (2561: 12) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่เป็นหัวหน้าเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ทุกด้านในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารกิจการต่าง ๆ ภายใน สถานศึกษาของตนเองนำเอานโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาบริหารจัดการภายในสถานศึกษาของตนให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและชุมชนที่กำหนดไว้

ชาลีนา กอและ (2561: 20) ได้ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบปฏิบัติงานการบริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561: 34) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้จัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ล้านนา มาปลูก (2562: 22) ได้ให้ความหมายว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ควบคุมและจัดการให้สถานศึกษาดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วุฒินันท์ โพหะดา (2564: 29) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเป็นบุคคลที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้บริหารมีพฤติกรรมด้านการเป็นผู้นำที่ต้องเป็นผู้ที่มี ศิลปะในการบริหารคนบริหารงานให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

สุธิกานต์ บริเอก (2564: 27) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะการบริหาร สามารถตัดสินใจสั่งการเพื่อให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ซึ่งคอยสนับสนุนการทำงานของผู้อื่น ช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ทำงานสำเร็จในเวลาที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะในการบริหารงาน เป็นหน้าที่ที่จะต้องนำสถานศึกษาให้ปฏิบัติภารกิจให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้ความหมายของความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความจำเป็นต้องรับผิดชอบ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพที่ สังคมต้องการและสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดตลอดจน ขึ้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบขึ้นอยู่กับการสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น (2560: 33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา คือ เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในเรื่อง การแปลงนโยบายของรัฐบาล การกำหนดนโยบายและทิศทางของหน่วยงานเป็นผู้ตัดสินใจ นำสิ่งใหม่ มาใช้งานในการบริหารและการปฏิบัติราชการเป็นผู้ที่ตัดสินใจในเรื่องสำคัญในการบริหารงาน ของหน่วยงานให้ประสบผลสำเร็จ

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561: 27) ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ได้กล่าวไว้ว่า ภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือการมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชน ทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพในการมุ่งเน้นให้เยาวชน เป็นคนดีคนเก่งและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ศุภกร รัตนวงษ์ (2565: 67) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะเป็นวิชาชีพ ทางการศึกษาที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษาต้องเป็นผู้ที่ได้รับ การศึกษามาอย่างดีและมีทัศนคติที่ดีต่อการบริการ ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการปฏิบัติ กิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสถานศึกษามุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ พัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงและเน้นผลถาวรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีร่วมมือ กับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์รวมถึงเป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา

ทิพย์วรินทร์ จงประดิษฐ์นันท์ และสุภาวดี ลาภเจริญ (2566: 145) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบายยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี ความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำ ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องนำสถานศึกษาให้ปฏิบัติภารกิจให้บรรลุตาม เป้าหมายที่วางไว้ด้วยการใช้ศาสตร์และศิลป์ต่าง ๆ ในการนำพาบุคคลในองค์กรทั้งการประสานงาน การให้แรงจูงใจ การมีอิทธิพลในฐานะผู้นำซึ่งภาวะผู้นำจะมีบทบาท การปฏิสัมพันธ์พฤติกรรม บุคลิก การตัดสินใจ การสื่อสาร ทั้งหมดนี้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุประสบ ความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มี ความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุไปตามหน้าที่ของสถานศึกษา ในฐานะเป็นผู้นำ ผู้กำกับ ดูแล มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดวิจาร์ณญาณและความคิดสร้างงานเพื่อให้ การปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานด้านการศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา เป็นผู้ชำนาญการทางการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยต้องเป็นผู้นำ การวิเคราะห์นโยบายและการสังเคราะห์งาน การบริหารงานในสถานศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุน

เสนอแนะข้อคิดเห็นในการปรับปรุงพัฒนางานของบุคลากรในองค์กรได้รับการประสานงาน ช่วยรักษา สถานภาพขององค์กรให้มีความมั่นคง ช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ขององค์กรและ ช่วยให้บุคลากรในองค์กรบรรลุถึงความต้องการต่าง ๆ ทั้งในด้านความพึงพอใจและเป้าหมายส่วนบุคคลโดยจะเป็นผู้ที่ชักชวนจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความยินดีและเต็มใจที่จะร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

3. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้ความหมายบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ศุภมาส วิสัยนาม (2560: 32-33) กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา คอยให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครู การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการนิเทศติดตามประเมินผล การเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะมีผลทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560: 22) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษามีความจำเป็นเพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบเนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโดยจำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรวิชาการ และข้อมูลสารสนเทศจัดการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดต้องกำหนดแผนงาน วิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าทั้ง คน เงิน เวลาและทรัพยากรอื่น ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

ชลดา เหลืองประเสริฐ (2560: 15) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญต่อการบริหารกิจการของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่ดำเนินงานให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งบทบาทผู้บริหารได้แก่

- 1) พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและมีวิสัยทัศน์เป็นสำคัญ
- 2) สร้างจิตสำนึก สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร
- 3) สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกและการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในสถานศึกษา

4) เตรียมวางแผนและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

5) นิเทศการสอนรวมถึงส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา

6) การบริหารจัดการทรัพยากรในการดำเนินงานขององค์กร

7) การไกล่เกลี่ย ช่วยสื่อสารกับบุคคลในองค์กร

8) เป็นผู้นำทางการศึกษา

9) นำนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษาไปปฏิบัติ

10) พัฒนาและส่งเสริมให้มีโครงการนำร่องใหม่

11) มอบหมายหน้าที่การงานแก่ครูและบุคลากร

12) เป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เป็นผู้จัดการความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ใน

องค์กร

13) สร้างขวัญและกำลังใจกับบุคลากร

14) เป็นผู้มีวินัยและรักษาวินัย

15) มีมนุษยสัมพันธ์สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในองค์กรได้

เนตรนภา เต็มใจ (2561: 19) บทบาทของผู้บริหารหมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการกำหนดนโยบายวางแผนการจัดการศึกษา การบริหารงาน การระดมทรัพยากร กำกับดูแล ควบคุมอย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินการบรรลุจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่สถานศึกษา

มูอำหมัด ตาเห (2561: 40) สรุปว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ พฤติกรรมการแสดงออกทางการบริหารงานให้เหมาะสมกับอำนาจและบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของตนหรือแสดงพฤติกรรมการบริหารให้เหมาะสมกับตำแหน่งและสภาพที่สังคมยอมรับ

อัมไพ อดตาธรรม (2562 : 37) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทและหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป และที่สำคัญประการหนึ่งคือ การบริหารหลักสูตรและการสอน โดยผู้บริหารต้องทำหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้การจัดการศึกษานั้นมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วุฒินันท์ โพหะดา (2564: 33) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย บทบาทด้านนักคิด โดยผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ไกล มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย บทบาทผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่จะสร้างผลงานนวัตกรรมทางวิชาการและบทบาทของนักปฏิบัติที่มีมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเป็นผู้มีความเพียร

พยายามมุ่งมั่นอดทน ที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายสร้างผลงานอย่างมีคุณภาพในการเป็นผู้นำในวิชาชีพให้การส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม สร้างขวัญกำลังใจตลอดจนการติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ ติดตามการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพซึ่งจะนำสร้างความเจริญและชื่อเสียงให้กับสถานศึกษา

อภิญา สิงหา (2564: 53) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทที่แสดงออกถึงการเป็นผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ บทบาทหน้าที่ในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป รวมถึงการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีเป็นผู้กำหนดทิศทาง จัดองค์การแก้ปัญหาสร้างแรงจูงใจและที่สำคัญการเป็นผู้นำทางวิชาการและการบริหารหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงจะนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

ชูไรดา ดอเลาะ (2565: 37) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้นำที่กำหนดทิศทาง วางแผนพัฒนา จัดหาทรัพยากรวิชาการ การบริหารข้อมูลสารสนเทศ จัดการกำกับติดตาม ประสานงานและประเมินผล ดำเนินงานของสถานศึกษาร่วมมือกับองค์กรทุกฝ่ายจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล มีความยุติธรรมโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อการพัฒนาที่สมบูรณ์และต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไป ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานบุคคล ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานงบประมาณ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานเทคโนโลยี ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานศิลปวัฒนธรรม ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานประกันคุณภาพ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานการต่างประเทศ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานการประชาสัมพันธ์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานการต่างประเทศ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานการประชาสัมพันธ์

1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนด้านการบริหารงานอย่างเป็นระบบทั้งระยะสั้นและระยะยาว สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง โดยเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และรับฟังความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

2) ผู้ประเมิน หมายถึง ผู้บริหารจะต้องแจ้งมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ใช้ในการประเมินให้ครูทราบอย่างเปิดเผย ประเมินตามสภาพจริง รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินให้มีการปรับปรุงการทำงานเป้าหมายในงาน เสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีการสรุปผลเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3) ผู้คาดการณ์ หมายถึง ผู้บริหารจะต้องวางแผนคาดการณ์ถึงผลในอนาคต โดยมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลก้าวทันเทคโนโลยี โดยเน้นให้ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอด ให้มีความเหมาะสมทันสมัยทันโลกทันเหตุการณ์ด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานที่และเวลาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรอย่างดียิ่งเยี่ยม

4) ผู้ให้คำปรึกษา หมายถึง ผู้บริหารดำเนินงานให้คำปรึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงานและหลังดำเนินงาน ส่งเสริมให้ทุกคนร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ ร่วมกันทำงานเป็นทีมและให้ทุกคนร่วมกันขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมายตามที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่องทันต่อสถานการณ์ โดยการส่งครูเข้าอบรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของครูทุก ๆ ด้าน โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ พัฒนาให้กำลังใจกับครูทุก ๆ คน ช่วยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ตั้งใจทำงาน จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

พรณิศา ชันเพชร (2565: 15) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องเปลี่ยนบทบาทจาก การเป็นผู้ควบคุมไปสู่บทบาทใหม่ในฐานะผู้สนับสนุน เช่น บทบาทในฐานะผู้นำ บทบาทในฐานะ ผู้รักษาระเบียบวินัยของผู้เรียน บทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการพัฒนา การดำเนินงานและการประเมินโครงการ บทบาทในการทบทวนนโยบายและกระบวนการภายใน บทบาทในการกำหนดตารางบทบาทในการจ้างครูใหม่ บทบาทในการปกครองและชุมชนสัมพันธ์ บทบาทใน การมอบหมายงาน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลที่ต้องมี บทบาทที่สำคัญต่อกิจการของสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถแสดงออก ทางการบริหารให้เหมาะสมกับอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายหรือแสดงพฤติกรรมการบริหาร ให้เหมาะสมกับตำแหน่งและสถานภาพ มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งใน ด้านการกำหนดนโยบาย วางแผนการจัดการศึกษา การบริหารงาน กำกับ ดูแลควบคุม อย่างเป็น ระบบเพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามจุดมุ่งหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่สถานศึกษา

การบริหารเชิงกลยุทธ์

1. ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์

ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

ภิรญา ชัตติยะ (2561: 14) การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่กำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงจะได้วางแผน จัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานตามภารกิจให้ บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ตามขั้นตอนการบริหาร

ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการประเมินผลและการควบคุม

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 20) ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการในการกำหนดทิศทางและ ตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การควบคุม และประเมินกลยุทธ์

จิรรัตน์ กระจ่างดี (2562: 34) ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่มีการจัดทำอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การเพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์การ

ปัญญากร เวชศาสตร์ (2565: 245) ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การจัดการซึ่งมุ่งเน้นความสำเร็จขององค์การโดยพิจารณากำหนดทิศทาง องค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ ในการบริหารงานให้องค์การประสบผลสำเร็จนั้นจำเป็นต้องอาศัยสมาชิกหรือบุคลากรเป็นผู้ขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตามแผนงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

สกุณตลา รัตน์ไพบูลย์วัฒนา และสายสุตา เตียเจริญ (2565: 24) ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการที่กำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของ กิจกรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จากนั้นจึงจะได้วางแผนจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กร สามารถดำเนินงานตามภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ตามขั้นตอนการบริหาร และนำไปสู่กระบวนการหรือกิจกรรมในการส่งเสริมการดำเนินงานให้บุคลากรในองค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เทคนิคต่าง ๆ รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการจัดการขององค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในระยะยาวที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาถึงการกำหนดทิศทางองค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มีการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ในการบริหารงานให้สมาชิกหรือบุคลากรเป็นผู้ขับเคลื่อนงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้แผนงานในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมก่อนที่จะนำแผนงานลงสู่การปฏิบัติ ก่อให้เกิดการพัฒนางาน มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์

ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

พรรณนา อิงพงษ์พันธ์ (2558: 21 - 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่ามี ความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษา 5 ประการ ดังนี้

1) ช่วยให้องค์กรมีวัตถุประสงค์และกำหนดทิศทางในอนาคตที่ชัดเจน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ช่วยสร้างความสอดคล้องของการดำเนินการภายในองค์กรและทำให้หน่วยงานขององค์กร มุ่งไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกัน

3) เปิดโอกาสให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหาร ทำให้ได้พัฒนาความคิด และ ช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

4) ช่วยให้องค์กรสามารถคาดการณ์ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

5) ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถบริหารองค์กรได้อย่างกว้างขวางทำให้ลดความเสี่ยง
 วรางคณา ผลประเสริฐและคณะ (2559: 19) การทำความเข้าใจและการพยายามศึกษาองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์เพื่อ การจัดการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความสำคัญของกลยุทธ์ที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรให้ประสบ ความสำเร็จและจะต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์ และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร การจัดการเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรดังนี้

1) ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจนโดยกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กรจะเป็นแนวทางในการกำกับใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

2) ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบโดยการพิจารณาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้นักบริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้

3) ช่วยสร้างความพร้อมให้องค์กรในการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรจะต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ นำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทำให้องค์กรมีการเตรียมความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรที่อยู่

ภายในองค์กร เนื่องจากการพัฒนาเชิงกลยุทธ์จะต้องมีการสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเตรียมพร้อม เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง

4) ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขันความได้เปรียบทางการแข่งขันนี้สามารถเกิดขึ้นจากการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณค่าเหมาะสมกับราคาการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นความพยายามในการแข่งขันกับศักยภาพของตนเองหรือในเชิงเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายตามความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่องค์กรและเสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถทางการบริหารของนักบริหาร

5) ช่วยให้การทำงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากการกำหนดกลยุทธ์ การประยุกต์ใช้และการตรวจสอบควบคุมไว้อย่างชัดเจนทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเกิดความร่วมมือ โดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กรอีกทั้งจะช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารองค์กรในส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วการจัดการเชิงกลยุทธ์ยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรเข้าใจในภาพรวมโดยเฉพาะเป้าหมายในการดำเนินงานทำให้สามารถจัดลำดับการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญเร่งด่วนได้

6) ช่วยให้องค์กรมีมุมมองที่ครอบคลุมมากขึ้นโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการบริหารที่คำนึงถึงปัจจัยภายในและภายนอกซึ่งหมายความว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่ประชาชนผู้รับบริการและคู่แข่งซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนมีความคาดหวังต่อองค์กรแตกต่างกัน หากองค์กรสามารถตอบสนองความคาดหวังดังกล่าวได้ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นให้การสนับสนุน หรือให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ในทางกลับกันหากองค์กรละเลยความคาดหวังดังกล่าว อาจเกิดความเคลื่อนไหวที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร เช่น การฟ้องร้องหรือการหยุดงาน เป็นต้น

ภิรญา ชัตติยะ (2561: 14) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ตลอดจนกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับดำเนินงานขององค์กร ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสร้างแรงกดดันให้กับองค์กร ทำให้ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถตัดสินใจในโอกาสหรือปัญหาที่เผชิญอยู่ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่มีต่อองค์กรอย่างเหมาะสมหลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การบริหารเชิงกลยุทธ์มีประโยชน์ต่อองค์กร 4 ประการดังต่อไปนี้

1) การกำหนดทิศทางขององค์กร (Set Direction) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารเกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคต ทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) การบริหารเชิงกลยุทธ์ให้ความสนใจกับการกำหนด การประยุกต์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ขององค์กร วิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานองค์กร ซึ่งจะทำให้การจัดสรรทรัพยากร และการดำเนินงานเป็นเอกภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

3) สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร (Provide Readiness) การศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ ช่วยให้ผู้บริหาร ผู้จัดการในส่วนต่าง ๆ และสมาชิกขององค์กร เกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของธุรกิจ ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่มีต่อองค์กร ทำให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

4) สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive Efficiency) การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้บริหาร ขณะเดียวกันก็ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิก ตลอดจนช่วยสร้างความเข้าใจและแนวทางการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง ประการสำคัญ การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจในภาพรวมความต้องการขององค์กร และความสามารถในปัจจุบันขององค์กร จึงทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยให้องค์กรดำเนินงานอย่างเหมาะสมและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 23) กลยุทธ์เป็นเครื่องมือของนักบริหาร ในการบริหารงานขององค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวขององค์กรได้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นและให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Decision Making) ผู้บริหารจึงไม่ควรตัดสินใจในเชิงกลยุทธ์แบบคิดเองตามความพึงพอใจ การเลือกกลยุทธ์ ที่เหมาะสมจึงเป็นกุญแจสำคัญในสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ดีย่อมอาศัยผู้บริหารที่ดี ควบคู่ไปด้วยจึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามที่องค์กรกำหนด จึงอาจสรุปได้ว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการที่มุ่งความสำเร็จเป็นเลิศอย่างแท้จริง การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน โดยผ่านการตัดสินใจและการประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับองค์กรและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์กรได้

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 21-22) สรุปความสำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีดังนี้

1) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วย ให้องค์กรสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานในอนาคตมีความชัดเจนโดยมุ่งการ ดำเนินงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

2) การบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผน ล่วงหน้าทันต่อเหตุการณ์ สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ทำให้สามารถวิเคราะห์ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร ทำให้การกำหนดกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ

4) การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และกำหนดทิศทางและภารกิจในอนาคตได้ชัดเจน

5) ช่วยให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบและลดความเสี่ยงได้

6) เปิดโอกาสให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการบริหารทำให้มีการพัฒนาความคิดและช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น

7) ช่วยให้องค์กรสามารถ คาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นโดยมีการทำงานในลักษณะเชิงรุก (Proactive) ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวได้ดีกว่าคู่แข่ง

สกุนตลา รัตนไพฑูรย์วัฒนา และสายสุดา เตียเจริญ (2565: 28) ได้กล่าวว่า การบริหารกลยุทธ์เป็นเครื่องมือของนักบริหารในการบริหารงานขององค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวขององค์กรได้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นและให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Decision Making) ผู้บริหารจึงไม่ควรตัดสินใจในเชิงกลยุทธ์แบบคิดเองตามความพึงพอใจ การเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมจึงเป็นกุญแจสำคัญในสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน กลยุทธ์ที่ดีย่อมอาศัยผู้บริหารที่ดี ควบคู่ไปด้วยจึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสามารถบรรลุผล สำเร็จได้ตามที่องค์กรกำหนด จึงอาจสรุปได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการที่มุ่งความสำเร็จ เป็นเลิศอย่างแท้จริง การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำและอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอนโดยผ่านการตัดสินใจและการประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับองค์กรและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์กรได้ การทำความเข้าใจและการพยายามศึกษาองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์ เพื่อการจัดการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความสำคัญของกลยุทธ์ที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรให้ประสบความสำเร็จและจะต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรการจัดการเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรดังนี้

1) ช่วยให้องค์กรมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจนโดยกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างเป็นระบบดังนั้นการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กรจะเป็นแนวทางในการกำกับใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

2) ช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบโดยการพิจารณาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้นักบริหารสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงได้

3) ช่วยสร้างความพร้อมในองค์กรในการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร องค์กรจะต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ นำไปสู่การจัดการความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทำให้องค์กรมีการเตรียมความพร้อมในการรับ กับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรที่อยู่ภายในองค์กรเนื่องจากการพัฒนาเชิงกลยุทธ์จะต้องมีการสร้างความเข้าใจและแนวทางในการเตรียมพร้อม เพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นของสภาพแวดล้อมและคู่แข่ง

4) ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขันความได้เปรียบทางการแข่งขันนี้สามารถเกิดขึ้นจากการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณค่าเหมาะสมกับราคาการจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นความพยายามในการแข่งขันกับศักยภาพของตนเองหรือในเชิงเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายตามความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันให้แก่องค์กรและเสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถทางการบริหารของนักบริหาร

5) ช่วยให้การดำเนินงานเกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากการกำหนดกลยุทธ์ การประยุกต์ใช้และการตรวจสอบควบคุมไว้อย่างชัดเจนทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเกิดความร่วมมือ โดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กรอีกทั้งจะช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารองค์กรในส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วการจัดการเชิงกลยุทธ์ยังช่วย ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรเข้าใจในภาพรวมโดยเฉพาะเป้าหมายในการดำเนินงานทำให้สามารถจัดลำดับการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญเร่งด่วนได้

6) ช่วยให้องค์กรมีมุมมองที่ครอบคลุมโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการบริหารที่คำนึงถึงปัจจัยภายในและภายนอกซึ่งหมายถึงความรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่ประชาชนผู้รับบริการและคู่แข่งซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนมีความคาดหวังต่อองค์กรแตกต่างกันหากองค์กรสามารถตอบสนองความคาดหวังดังกล่าวได้ ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นให้การสนับสนุน หรือให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ในทางกลับกันหากองค์กรละเลยความคาดหวังดังกล่าวอาจเกิด ความเคลื่อนไหวที่ส่งผลลบต่อองค์กร เช่น การฟ้องร้องหรือการหยุดงานเป็นต้น ในการบริหารสถานศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่และความ รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร นโยบายและ

วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งต้องปรับทิศทางการบริหารงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงถือเป็นวิธีการจัดการสมัยใหม่รูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมต้องการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษา เนื่องจากมี ขั้นตอนในการดำเนินการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ ในการดำเนินการ การนำกลยุทธ์ไปดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ และการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งเมื่อมีการดำเนินงานตามขั้นตอนหรือกระบวนการจัดการดังกล่าวอย่างครบถ้วนแล้วย่อมก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สอดคล้องหรือตรงกับการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การให้ความสำคัญต่อหน้าที่การบริหารตามการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร พร้อมพิจารณาและคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ตามการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา จะทำให้ผู้บริหารตระหนักถึงแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดโอกาสหรือข้อจำกัด ผู้บริหารสามารถสร้างแนวคิดในการปรับปรุงโดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานะที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3. แนวคิด ทฤษฎีกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์

ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้แนวคิด ทฤษฎีกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2561: 325) ได้กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการจัดการที่มุ่งเน้นการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ การเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมการบริหารเชิงกลยุทธ์มีกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ สถานการณ์ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินการตามกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ โดยกลยุทธ์สำคัญที่ต้องกำหนดขึ้นเพื่อบริหารกิจการให้บรรลุผลสำเร็จคือ กลยุทธ์การกำหนดทิศทางการบริหารและกลยุทธ์การปฏิบัติงาน การจัดการเชิงกลยุทธ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหาร สถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเป็นอันดับแรก เสียก่อน จากนั้นจึงดำเนินการโดยนำกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จึงจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

Wheelen, Hunger J and others (2015: 15) ได้สรุปถึงองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Basic Elements of Strategic Management Process) เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จไว้ 4 ประการ ดังนี้

1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ เริ่มต้นจากการศึกษา

วิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเผยแพร่ให้บุคคลในองค์กรรับทราบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (Strategic Factors) ทั้งปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายใน ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดอนาคตขององค์กร สำหรับวิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ง่ายที่สุด คือ การใช้วิธีที่เรียกว่า SWOT Analysis คือ S = Strength (จุดแข็ง) W = Weaknesses (จุดอ่อน) O = Opportunities (โอกาส) T = Threats (อุปสรรค หรือข้อจำกัด) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environmental) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยตัวแปรสองตัว คือ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์กร

2) การจัดทำกลยุทธ์ (Strategy Formulation) การจัดทำกลยุทธ์ คือการจัดทำแผนระยะยาว (Long-range Plans) เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานให้เหมาะสมกับโอกาสและปัญหาหรืออุปสรรคที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น รวมทั้งต้องสอดคล้องกับจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กรการจัดทำแผนกลยุทธ์ประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ (Corporate Mission) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) ที่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ การพัฒนากลยุทธ์ (Strategies) และการกำหนดนโยบาย (Policies) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

3) การปฏิบัติการตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นกระบวนการดำเนินงานนำกลยุทธ์และนโยบายที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการพัฒนาจัดทำเป็น โปรแกรมดำเนินงาน (Program) จัดทำงบประมาณ (Budgets) และวิธีดำเนินงาน (Procedures) ในขั้นนี้อาจเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์กร โครงสร้างและระบบการจัดการทั้งหมดทั่วทั้งองค์กรก็ได้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์โดยทั่วไปแล้วจะเป็นหน้าที่ของผู้จัดการระดับกลาง และผู้จัดการระดับล่าง (Middle and Lower level Manager) เท่านั้นทั้งผู้บริหารระดับสูง (Top Management) เป็นผู้ตรวจสอบ เนื่องจากเป็นแผนงานปฏิบัติการ การปฏิบัติตามกลยุทธ์จึงมักจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจประจำวัน (Away-to-day Decision) ในการจัดทรัพยากรเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน

4) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control) การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and Control) การประเมินผลและการควบคุม เป็นการตรวจสอบกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานทั้งหมดขององค์กร เพื่อเปรียบเทียบกับผล การปฏิบัติงานจริง (Actual Performance) กับผลการดำเนินงานที่มุ่งหวัง (Desired Performance) บรรลุผลตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้จัดการทุกระดับจะนำข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินในขั้นนี้เพื่อนำไป แก้ไขให้ถูกต้อง (Take Corrective Action) และหาทางแก้ไขปัญหาดต่อไปถึงแม้ว่าการประเมินและ การควบคุมจะเป็นองค์ประกอบหลักสำคัญ ในขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ แต่การดำเนินงานในขั้นนี้จะช่วยชี้ให้เห็นจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของแผนกลยุทธ์ที่ได้นำไปปฏิบัติ

มาแล้วก่อนหน้านี้และยังเป็นตัวกระตุ้นการบริหารงานใหม่ทั่วทั้งองค์กร ให้เริ่มต้นการดำเนินงานใหม่อีกในคราวต่อไป

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 30) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน มี 2 ขั้นตอน

1. การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและกำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์
2. การกำหนดกลยุทธ์

องค์ประกอบที่ 2 การนำกลยุทธ์โรงเรียนไปสู่การปฏิบัติ

องค์ประกอบที่ 3 การติดตาม ควบคุมและประเมินผล

ศรสวรรค์ ราบบำเพ็ญ (2565: 352) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องมือสำคัญของนักบริหาร เพราะการจัดการเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับ อนาคตในระยะยาวขององค์การทั้งหมด จะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสของความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การได้ ดังนั้น การดำเนินงานของภาครัฐในปัจจุบันควรนำหลักการจัดการเชิงกลยุทธ์มาเป็นแนวทางในการบริหาร เพื่อให้การบริหารมีระบบที่โดยต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำ และอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน โดยผ่านการตัดสินใจและการประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับองค์การหน่วยงาน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์การและหน่วยงานได้ การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ นักบริหารกำหนดทิศทางขององค์การ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ ช่วยกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์การ เพื่อที่จะนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปประยุกต์ปฏิบัติ และควบคุมประเมินผลการดำเนินงานขององค์การได้

นัยนา จันทรเสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 64) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์คือ กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

- 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
- 2) การกำหนดกลยุทธ์
- 3) การนำกลยุทธ์ไปใช้
- 4) การประเมินและควบคุม

Thompson and Strickland (2003: 8) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง ขั้นตอนของการบริหารที่ประกอบด้วย การกำหนด วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Vision) การกำหนดจุดประสงค์ (Setting Objective) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Setting Objective) การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเริ่มจากวิสัยทัศน์จุดประสงค์และการกำหนดกลยุทธ์แล้วบริหารให้เหมาะสม

Davies (2005: 5-6) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีองค์ประกอบด้วยกัน 3 ขั้นตอน คือ

1) การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การกำหนด ทิศทางของโรงเรียน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) ซึ่งเป็นภาพความสำเร็จของนักเรียนหรือโรงเรียนในอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้น พันธกิจ (Mission) เป็นพันธสัญญาที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เป้าหมาย (Goals) เป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียนมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ที่จะทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการกำหนดกลยุทธ์โรงเรียน แบ่งได้ 2 ระดับ ดังนี้

1.1) กลยุทธ์หลักหรือกลยุทธ์ระดับองค์กรเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนในภาพรวมที่สอดคล้องและตอบสนองเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์ของความต้องการตามผลการวิเคราะห์สถานภาพของโรงเรียน

1.2) กลยุทธ์แผนงานเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนตามลักษณะงานภายในโรงเรียนตามโครงสร้างการบริหารงาน 4 งาน ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้นมาอย่างมีเป้าหมาย การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่งตั้งคณะกรรมการอย่างชัดเจน

2.2) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน

2.3) จัดเตรียมข้อมูลที่เป็นปัจจุบันถูกต้องชัดเจน และครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน

2.4) สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

2.5) ระดมความคิดของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียน

2.6) ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียนที่วางไว้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน

3) การประเมินกลยุทธ์โรงเรียน เป็นกลยุทธ์ขั้นสุดท้ายของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นการวัดผล ประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรว่าบรรลุผลตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ นับว่าเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหาร เพื่อจะได้นำมาพิจารณาว่าแผนกลยุทธ์ที่ได้กำหนด

ขึ้นมานั้น เมื่อนำไปปฏิบัติจริงแล้วจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใด หัวใจสำคัญของการประเมินกลยุทธ์ มีด้วยกัน 3 ประการ คือ

3.1) การทบทวนปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นพื้นฐานของการกำหนดกลยุทธ์ในปัจจุบัน

3.2) การวัดผลการปฏิบัติของโรงเรียน

3.3) การนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนงานและโครงการ การประเมินกลยุทธ์จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นมากสำหรับผู้บริหาร ในการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าต่อไป

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการการบริหารเชิงกลยุทธ์ สรุปได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง กลยุทธ์เป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาได้ การทำความเข้าใจและการพยายามศึกษาสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์ เพื่อการจัดการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของกลยุทธ์ ที่จะช่วยสนับสนุนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ และจะต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา มี 4 ตัวแปร ดังนี้

- 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม
- 2) การกำหนดกลยุทธ์
- 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
- 4) การควบคุมและประเมินผล

การบริหารเชิงกลยุทธ์

จากที่ได้ทำการสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีบางส่วนคล้ายคลึงและเกี่ยวข้องกัน ดังนั้นในการวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561)	จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561)	เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2561)	ภริญา ชัตติยะ (2561)	วรรณิศา บุรินทร์กุล (2563)	นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563)	สกุณตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา (2565)	วชิราพร บุณนท์ (2565)	ชนิษฐา เนียมชุมแสง (2566)	นัยนา จันทร์เสวก และคณะ (2566)	ความถี่
1	การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์		✓						✓			2
2	การกำหนดกลยุทธ์	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓	7*
3	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9*
4	การประเมินและควบคุมกลยุทธ์	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9*
5	การวิเคราะห์สถานการณ์			✓								1
6	การดำเนินการตามกลยุทธ์			✓								1
7	การวิเคราะห์แผนเชิงกลยุทธ์			✓								1
8	ด้านการประเมินแผนกลยุทธ์		✓				✓					2
9	การตรวจสอบสภาพแวดล้อม	✓			✓		✓			✓	✓	5*
10	การจัดทำกลยุทธ์								✓			1
11	การปฏิบัติตามกลยุทธ์				✓							1
12	การกำหนดทิศทางของโรงเรียน	✓										1
13	การวางแผนกลยุทธ์					✓						1

จากตาราง 1 การสังเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 43); จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 37); เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2561: 104); ภริญา ชัตติยะ (2561: 19); วรรณิศา บุรินทร์กุล (2563: 104); นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563: 104); สกุณตลา รัตนไพบูลย์วัฒนา (2565: 118); วชิราพร บุณนท์ (2565: 238); ชนิษฐา เนียมชุมแสง (2566: 108); นัยนา จันทร์เสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 72)

ผู้วิจัยได้กำหนดการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง ที่มีความถี่มากที่สุด โดยเริ่มจากความถี่ 5 ขึ้นไป ซึ่งงานวิจัยนี้กำหนด ให้เป็นตัวแปรเกณฑ์จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

สรุปได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการจัดทำกลยุทธ์และการปฏิบัติตาม กลยุทธ์ที่ได้กำหนดเอาไว้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ได้วางเป้าหมายไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม
2. การกำหนดกลยุทธ์
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
4. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม

ชลธิชา ร่มโพธิ์ (2561: 35) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารต้องการ วิเคราะห์ปัจจัย และสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายใน เพื่อทราบถึง ทรัพยากรและความสามารถที่มีอยู่ภายในองค์กรว่าเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อน และ ทำการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดโอกาสหรือ อุปสรรค ต่อองค์กร วิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่ง่ายที่สุดคือการวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งสถานะขององค์กรได้ชัดเจน

ภริญา ชัดติยะ (2561: 22) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) เป็นขั้นตอนแรกของ กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การตรวจสอบการประเมินและจัดส่งข้อมูล ทั้งที่เป็น สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในให้กับผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในองค์กร โดยเน้นปัจจัยที่เป็น (Strategic Factor) คือ ปัจจัยที่จะมีผลกระทบอย่างมากต่อความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวขององค์กร

ชนิษฐา เนียมชุมแสง (2561: 12) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผู้บริหารดำเนินการ ประเมินหรือสำรวจข้อมูลจาก สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน และผู้บริหาร ดำเนินการประเมินหรือสำรวจข้อมูลจาก สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาส และอุปสรรค ผู้บริหาร ชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจในสถานศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทราบผู้บริหารให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สถานศึกษา กำหนดปัจจัยเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน ผู้บริหารประชุม ชี้แจงให้ทุกคนทราบการปฏิบัติงานตามทิศทาง ของสถานศึกษาผู้บริหารใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ทำให้ครูทราบสภาพ

ความสามารถหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มาใช้ในการพัฒนา ระบบงาน ผู้บริหารกำหนด งานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล ผู้บริหารเลือกใช้เครื่องมือ ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563: 103) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ผู้บริหารและตัวแทนอาจารย์ได้ทำการศึกษา รวบรวม สำนวณสภาพปัจจุบัน และความต้องการของชุมชนโดยรอบ เพื่อให้จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค และโอกาสในการบริหารสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม รวมถึงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหารประกอบด้วย การศึกษา รวบรวม ข้อมูลพื้นฐาน รวบรวมข้อมูลบุคคลและสิ่งแวดล้อม รวบรวมประเด็นปัจจัยภายนอก วิเคราะห์ปัจจัย ภายในและภายนอกด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม จัดเรียงประเด็น จัดแยกภารกิจและ ความสำคัญ นำผลวิเคราะห์มากำหนดเป็นภาพของสถานศึกษา และกำหนดแนวทางส่งเสริมและ สนับสนุนใช้เครื่องมือในเก็บข้อมูลที่หลากหลาย

นัยนา จันทรเสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 71) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มีแนวทางที่เหมาะสมดังนี้ สถานศึกษานำการวิเคราะห์ SWOT มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวางแผนในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการวิเคราะห์ SWOT ทั้งภายในและภายนอก ใช้การประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและแผนปฏิบัติ การประจำปีงบประมาณให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการพิจารณาโครงสร้างของทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อให้ทราบความสามารถที่จะดำเนินงานให้สำเร็จ ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่และเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม คือ ขั้นตอนที่ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการประเมินหรือสำรวจ ข้อมูล วิเคราะห์ปัจจัยและสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อทราบถึงทรัพยากรและความสามารถที่มีอยู่ภายในสถานศึกษาว่า เป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อน และทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา เพื่อทราบถึง การเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดโอกาสหรืออุปสรรคต่อสถานศึกษา วิธีการตรวจสอบสภาพแวดล้อม คือ การวิเคราะห์สวอต (SWOT Analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลและความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้ง สถานะของสถานศึกษาได้ชัดเจน

2. การกำหนดกลยุทธ์

ชลธิชา ร่มโพธิ์ (2561: 43) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกรวมไปถึงการ กำหนดทิศทางขององค์กรมาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในระดับและรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการประเมินและคัดเลือกกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมกับองค์กร เป็นการกำหนดแนวทาง วิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าประสงค์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดไว้

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ สถานศึกษาจะกำหนดกลยุทธ์ได้นั้นจะต้องรู้สถานะของตนเอง ก่อนการกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา เป็นชุดทางเลือกหรือวิธีการที่เหมาะสมที่สุดภายใต้เงื่อนไขของเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ และภารกิจ ที่ได้กำหนดไว้ นำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมากำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ กำหนดเป้าหมายที่ สอดคล้องกับกลยุทธ์ ครูและบุคลากร ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ภิรญา ชัตติยะ (2561: 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) เป็นขั้นตอนที่สองของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การพัฒนาแผนระยะยาว (กลยุทธ์) ให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพกับโอกาสและ อุปสรรค ด้วยจุดแข็งและจุดอ่อน ขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์จะอยู่ใน 4 รูปแบบ คือ พันธกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และนโยบาย

1) Mission: Strategic Purpose คือ พันธกิจขององค์กร ซึ่งมีปรากฏเป็นถ้อยแถลง หรือข้อความที่แสดงถึงความมุ่งหมายหรือเหตุผลของการดำรงอยู่ขององค์กร เช่น บอกขอบเขต ของการดำเนินงานหรือปรัชญาขององค์กร พันธกิจขององค์กรจึงไม่เพียงบอกถึงสิ่งที่องค์กรกำลัง ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน แต่ยังบอกถึงสิ่งที่องค์กรต้องการจะทำหรือต้องการจะไปถึงในอนาคตด้วย พันธกิจในความหมายนี้จึงครอบคลุมถึงวิสัยทัศน์ (Vision) ขององค์กรด้วย

2) Objectives: Listing Expected Results คือ วัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งก็คือผลลัพธ์ ที่ คาดหวังว่าจะได้จากการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ วัตถุประสงค์จึงควรต้องระบุสิ่งที่ต้องการได้ (What) ภายใต้เงื่อนไขเวลา (When) และควรกำหนดให้เป็นตัวเลขที่ชัดเจน (Quantified)

3) Strategy: Defining the Competitive Advantages กลยุทธ์ คือ แผนหลักของ องค์กร ที่จะระบุวิธีการปฏิบัติ (How) เพื่อให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กลยุทธ์จะทำให้ องค์กรเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันมากที่สุด และลดความเสียเปรียบในการแข่งขันให้เหลือน้อย ที่สุด กลยุทธ์มี 3 ระดับ คือ ระดับบริษัท ระดับธุรกิจ และระดับหน้าที่

3.1) Corporate Strategy: กลยุทธ์ระดับบริษัท คือ กลยุทธ์ที่กำหนดทิศทางโดยรวม

ของการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย กลยุทธ์เจริญเติบโต (Growth) กลยุทธ์คงที่ (Stability) และ กลยุทธ์ถดถอย (Retrenchment)

3.2) Business Strategy: กลยุทธ์ระดับธุรกิจ คือ กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน หรือการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน ประกอบด้วยกลยุทธ์การแข่งขัน (Competitive) และ กลยุทธ์ความร่วมมือ (Cooperative)

3.3) Functional Strategy: กลยุทธ์ระดับหน้าที่ หรือระดับปฏิบัติการ คือ กลยุทธ์ที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในฝ่ายต่าง ๆ ของธุรกิจให้ได้มากที่สุด เช่น กลยุทธ์การตลาด กลยุทธ์การผลิต กลยุทธ์การเงิน กลยุทธ์การวิจัยและพัฒนา กลยุทธ์ระดับหน้าที่จึงมีลักษณะในเชิงเทคนิคของฝ่ายต่าง ๆ ของธุรกิจ

ในกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับดังกล่าว กลยุทธ์ระดับบริษัทถือเป็นกลยุทธ์ที่นำผู้บริหารองค์กรจะต้อง กำหนดทิศทางให้ชัดเจนก่อนว่าองค์กรจะมุ่งไปในทางเลือกใด ระหว่างกลยุทธ์เจริญเติบโต หรือกลยุทธ์คงที่ หรือกลยุทธ์ถดถอย กลยุทธ์ระดับธุรกิจจะล้อตามหรือสนับสนุนกลยุทธ์ระดับบริษัท เช่น หากกลยุทธ์ระดับบริษัทมุ่งการเจริญเติบโตกลยุทธ์ระดับธุรกิจก็ต้องพยายามเพิ่มยอดขายให้ได้มากขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์จึงครอบคลุมกลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับ ที่จะต้องดำเนินการให้มีความสัมพันธ์กันทั้งในเชิงสนับสนุนและบูรณาการดังกล่าว

4) Policies: Setting Guidelines นโยบาย คือ กรอบหรือแนวคิดทางเลือกหรือกติกาที่ใช้ในการตัดสินใจ นโยบายจะเป็นตัวเชื่อมขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์กับขั้นตอนการปฏิบัติตามกลยุทธ์ นโยบายยังเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและบุคลากรทั้งหมดขององค์กรตัดสินใจและปฏิบัติตาม ให้บรรลุ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์กร

นเรศเรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563: 104) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์การบริหาร คือ การกำหนดกลยุทธ์เป็นการเลือกวิธีการทำงานอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบความสำเร็จ โดยกลยุทธ์ที่กำหนด จะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างกลยุทธ์ จัดลำดับความสำคัญ การกำหนดทิศทางที่เชื่อมโยงงานต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดทำเครื่องมือการบริหารจัดการ กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ กำหนดระบุแผนงาน และสื่อสารถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ผู้เกี่ยวข้อง รับทราบทิศทางการทำงาน

ศรสุวรรณค์ รามบำเพ็ญ (2565: 360) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ มีความสำคัญมากต่อจุดหมายปลายทางในอนาคต การประมวลข้อมูลทั้งหมดจากการวิเคราะห์ ส่วนประกอบ (Portfolio Approach) โดยเฉพาะการวิเคราะห์ SWOT จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ ในระดับองค์กรโดยรวม (Corporate-level Strategy) ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์หลัก (Grand Strategy) ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าควรนำกลยุทธ์ใดไปดำเนินการ โดยมีบรรทัดฐานในการตัดสินใจ

เลือกกลยุทธ์ ดังนี้ คือ 1) กลยุทธ์ต้องตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก 2) กลยุทธ์ที่ดีต้องคำนึงถึงการรักษาสถานภาพและตอบสนองต่อการให้บริการ 3) กลยุทธ์แต่ละด้านต้องมีความสอดคล้องกัน 4) กลยุทธ์ที่ดีต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่น 5) กลยุทธ์ต้องสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าประสงค์ และ 6) กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน

ชนิษฐา เนียมชุมแสง (2566: 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้บริหารสร้างค่านิยมในการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ผู้บริหารกำหนดโครงสร้าง หน้าที่รับผิดชอบของครูผู้สอนในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ ผู้บริหาร กำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ผู้บริหารจัดทำแผนงานโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้น ผู้บริหารเผยแพร่แผนกลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นให้ทุกคนทราบ ผู้บริหารมีการกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดวิธีการหรือแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์

นัยนา จันทรเสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 72) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์กลยุทธ์แต่ละด้านของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด มีความยืดหยุ่นและสามารถเป็นไปได้ สอดคล้องกับพันธกิจ เป้าหมาย รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาด้วยและกำหนดวิธีการโดยใช้แนวคิด Concept มาอธิบายวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมายก่อนจะนำไปสู่การวางแผน มีการออกแบบวิธีการอย่างมีเหตุผล

จากการศึกษาการกำหนดกลยุทธ์ สรุปได้ว่า การกำหนดกลยุทธ์ คือ ผู้บริหารการกำหนดวิธีการทำงานอย่างมีทิศทางที่เหมาะสมและมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยกลยุทธ์ที่กำหนดจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยให้บุคลากรทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการสร้างกลยุทธ์ จัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน การกำหนดทิศทางที่เชื่อมโยงงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาตามที่ได้วางแผนไว้

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 48) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นเป็นการกำหนดการดำเนินงาน การวางแผนปฏิบัติการ ผ่านการจัดโครงสร้างบุคลากรและการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญขององค์กร จึงมีการทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

ของแต่ละองค์กรเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 40) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ นับว่ามีความสำคัญโดยตรงต่อความสำเร็จของกลยุทธ์ ทั้งนี้ เพราะกลยุทธ์ที่ดีนั้นจะบรรลุผลสำเร็จได้ย่อมต้องสามารถปฏิบัติให้ลุล่วงไปได้ การปฏิบัติงานต้องมีแต่งตั้งคณะทำงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน นำวิสัยทัศน์ของหน่วยงานมาตีดประกาศให้ทราบและเข้าใจอย่างชัดเจน จัดประชุมปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาและหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน กำหนดเกณฑ์ชี้วัดในการประเมินความสำเร็จของแผนกลยุทธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวกการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียน

ภิรญา ชัดติยะ (2561: 20) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) เป็นกระบวนการนำกลยุทธ์และ นโยบายไปสู่การปฏิบัติในรูปของแผนงาน (Programs) งบประมาณ (Budgets) และวิธีปฏิบัติ (Procedures) การปฏิบัติตามกลยุทธ์หรือระบบการจัดการเดิมขององค์กร

1) Programs and Tactics: Defining Actions แผนงานและยุทธวิธี คือ ข้อความที่ระบุกิจกรรมและขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติ ในแผนงานก็จะปรากฏยุทธวิธีด้วยซึ่งก็คือบทบาทที่ผู้ปฏิบัติแต่ละฝ่ายหรือแต่ละคนต้องปฏิบัติ เพื่อให้กลยุทธ์ประสบความสำเร็จแผนงานจึงอาจหมายถึงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร หรือการเริ่มต้นแผนงานวิจัย

2) Budgets: Costing Programs งบประมาณ คือ แผนงานขององค์กรในรูปของตัวเงิน งบประมาณจึงใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการวางแผนและการควบคุมการปฏิบัติงานในทุกแผนงานเพราะงบประมาณจะมีรายละเอียดของต้นทุนและค่าใช้จ่ายในกิจกรรมหรือยุทธวิธีต่าง ๆ ในทุกขั้นตอนปฏิบัติของแผนงาน

3) Procedures: Detailing Activities คือ วิธีปฏิบัติซึ่งเป็นการกำหนดขั้นตอนก่อนหลังของ รายละเอียดของการปฏิบัติในแผนงาน ปกติองค์กรจะจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อรู้ขั้นตอน กระบวนการว่าต้องเริ่มต้นจากวิธีปฏิบัติในเรื่องใด อย่างไร ต่อด้วยการปฏิบัติอะไรเป็นลำดับ

วรรณิศา บุรินทร์กุล (2563: 115) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยผู้บริหารได้มีการประชุมวางแผน ชี้แจงให้บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึงก่อนนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารได้ร่วมกับบุคลากรจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยมีโครงการกิจกรรมที่จะดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ผู้บริหารมีการทบทวนหรือปรับกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้เหมาะสมกับสังคมภายในประเทศหรือสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์

นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563: 104) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำกลยุทธ์การบริหารไปปฏิบัติจะนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารต้องทำการสร้างหรือปรับเปลี่ยนสภาพองค์กรให้มีการดำเนินงานที่ดีและชัดเจน โดยการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายหรือกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ โดยเริ่มการกำหนดการวางแผนงาน การเตรียมความพร้อม ประชุมวางแผนงานแบบมีส่วนร่วมพัฒนาบุคลากร จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมกับภารกิจต่าง ๆ

ศรสวรรค์ ราบบำเพ็ญ (2565: 360) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) เป็นการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติโดยอาศัยแผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับส่วนงานต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่าง สอดประสานกันทั้งในทิศทางและจังหวะเวลา โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการนั้นอาจใช้รูปแบบต่าง ๆ กันได้หลายแบบ เช่น การใช้การวางแผนโครงการแบบเหตุผลสัมพันธ์ (Logical Framework Project Planning) หรืออาจเขียนในทำนอง Gantt Chart ก็ได้ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการร่วมกันนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติโดยวิธีการจัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้บุคลากรได้เกิดการเรียนรู้แผนและนำแผนไปสู่การปฏิบัติทั้งนี้จะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงและฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วย

ชนิษฐา เนียมชุมแสง (2566: 12) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติผู้บริหารจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างชัดเจนและผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายอย่างเหมาะสม สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ/กิจกรรมในการดำเนินงาน สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงานสำเร็จ ล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำแนกแผนงานออกเป็นงานต่าง ๆ ที่มี จุดประสงค์ของงานอย่างชัดเจนและรับรู้ร่วมกัน ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบแผนงานมีการกำหนด งบประมาณไว้อย่างชัดเจนเหมาะสม ผู้บริหารใช้ทักษะและความสามารถในการจูงใจให้ครูทุกคน ปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ได้ ผู้บริหารมีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการดำเนินงานตามแผน

นัยนา จันทรเสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 73) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนำ กลยุทธ์ไปปฏิบัติ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางที่เหมาะสมดังนี้ มีการกำหนดกิจกรรม แผนงานโครงการ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำ แผนปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาให้ชัดเจน มีการเลือกบุคลากรที่ตรงกับสายงานจะทำให้ได้ผลงาน ที่มีคุณภาพและเป็นไปในทิศทางที่ดี เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถพัฒนางานในเชิงบริหารจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ ภายใต้วัฒนธรรมการบริหารของตนเอง

จากการศึกษาการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ สรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยผู้บริหารจะต้องมีการประชุมวางแผนชี้แจงให้บุคลากรได้รับทราบอย่างทั่วถึงก่อนนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารได้ร่วมกันกับบุคลากรจัดทำแผนปฏิบัติการโดยมีโครงการกิจกรรมที่จะดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงาน ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 51) การควบคุมกลยุทธ์เป็นกระบวนการหรือวิธีการที่ผู้บริหารขององค์กรติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งหมดตามแผนกลยุทธ์และผู้ปฏิบัติงานขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 42) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ เป็นกระบวนการสุดท้ายที่สำคัญในการบริหารงาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและควบคุมประเมินกลยุทธ์ตามวัตถุประสงค์ สร้างเครื่องมือและกำหนดเกณฑ์ในการประเมินรายงานผลและปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียน

ภิรญา ชัตติยะ (2561: 20) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ เป็นผลการปฏิบัติงานเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของกิจกรรมที่รวมทั้งผลลัพธ์ของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ การดำเนินงานของการจัดการเชิงกลยุทธ์สามารถแสดงถึงความสามารถในการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กร โดยการวัดผลในด้านกำไรและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้จัดการจะต้องมีความชัดเจนไม่มีอคติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการใช้ข้อมูลข่าวสารผู้จัดการจะต้องทำการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับแผนที่วางไว้

วรรณิศา บุรินทร์กุล (2563: 116) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ผู้บริหารมีการทบทวนสภาพของสถานศึกษาที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคหลังจากประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารได้มีการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษาโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นตามปฏิทินที่กำหนด วิเคราะห์ผลการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษาจากการใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น

นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563: 105) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมและประเมินกลยุทธ์เป็นขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหา พัฒนาหรือปรับปรุงให้กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบัน เป็นการตรวจสอบหาข้อมูลสารสนเทศมาประกอบการพิจารณาจนทำให้

พบว่า ควรพัฒนาไปในทิศทางใด มีสิ่งใดที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรค ซึ่งทุกฝ่ายต้องรับรู้ และนำมาร่วมมือกันพัฒนาแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งโรงเรียนต้องมีระบบการตรวจสอบติดตาม กำหนด ขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ใช้เครื่องมือการประเมินที่ทันสมัย จัดทำบทสรุปของการประเมินด้วยการทำรายงานการปฏิบัติงานประจำปีและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของสถานศึกษาในแต่ละด้าน การดำเนินงานของโรงเรียนควรอยู่ภายใต้การดำเนินงานตามหลัก PDCA

ตรสวรรณค์ ราบบำเพิง (2565: 362) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ หรือแผนยุทธศาสตร์นั้นได้ให้ความสำคัญกับ กระบวนการนี้เพราะจะตัวชี้วัดถึงความสำเร็จ และความล้มเหลวต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ โดยมี กระบวนการ 3 ประการ คือ

1) การติดตามผลการดำเนินงาน (Track Status) เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างความมั่นใจได้ว่า การปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและสามารถสร้างผลงานที่สอดคล้องตาม เป้าประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การติดตามผลการดำเนินงานจะช่วยให้ทราบข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งยังเป็นการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลาของกิจกรรมงานโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องตามตัวชี้วัด ผลสำเร็จของการดำเนินงานในแต่ละระดับที่ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานหรือแผนยุทธศาสตร์

2) การรายงานความก้าวหน้า (Communicate Progress) เป็นกระบวนการหลังจากที่ได้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ภายใต้กรอบของตัวชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลาแล้ว ผู้มีหน้าที่ในการกำกับติดตามผลจะต้องจัดทำรายงานสรุปเสนอต่อผู้บริหารให้ได้รับทราบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานเป็นระยะ รวมทั้งควรส่งข้อมูลย้อนกลับให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบแต่ละระดับดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางที่เหมาะสม

3) การวัดและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นกระบวนการใน 3 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล และการนำเสนอผลการประเมินจะเป็นการประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงานตามแผนในแต่ละรอบเวลาที่กำหนด ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนกลยุทธ์ในรอบเวลาต่อไปของหน่วยงานภาครัฐต่อไป

ชนิษฐา เนียมชุมแสง (2566: 12) การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ผู้บริหารสรุปผลการปฏิบัติงานตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสรุปผลการปฏิบัติงานตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ การติดตามและประเมินผล ผู้บริหารนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงแก้ไข ปรับกลยุทธ์ให้มีความสมบูรณ์ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่าง

ชัดเจน ผู้บริหารมีการรายงานผลการดำเนินงานที่สนองต่อนโยบายของหน่วยงาน พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณชน ผู้บริหารสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าจากการดำเนินงานได้เหมาะสม

นัยนา จันทรเสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 74) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมิน และควบคุมกลยุทธ์สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานเพื่อนำมาหาวิธีการแก้ไข พิจารณาและปรับปรุงแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมีแนวทางที่เหมาะสม ดังนี้ มีการนำผลการปฏิบัติงานมากำหนดเป็นแผนกลยุทธ์โดยการดูบริบทของ สถานศึกษาในขณะนั้นว่าเป็นอย่างไร เช่น สภาพแวดล้อม บุคลากร สังคม เป็นต้น มีการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานปัจจุบันกับ ผลการปฏิบัติงานในอดีต เพื่อกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานและมีการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับมาตรฐาน ถ้าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ก็ดี แต่ถ้าต่ำกว่าเกณฑ์ก็ต้องการปรับปรุงแก้ไข ถ้าสูงกว่าเกณฑ์ก็ต้องดูว่ามาตรฐานที่กำหนดต่ำเกินไปหรือไม่ ต้องปรับมาตรฐานให้สูงขึ้นต่อไป

จากการศึกษาการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ สรุปได้ว่า การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ คือ การควบคุมกลยุทธ์เป็นกระบวนการหรือวิธีการที่ผู้บริหารของสถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานทั้งหมดตามแผนกลยุทธ์และผู้ปฏิบัติงานของของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้อง วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคหลังจากประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษาแล้ว แก้ไขและ ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาในครั้งต่อไป

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร

ความหมายของการบริหาร ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้ความหมายของการบริหาร ไว้ดังนี้

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560: 52) ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือการวางแผน การจัดการองค์การ การนำและการควบคุม ซึ่งมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ พร้อมทั้งใช้กำลังคนและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลต่อองค์การ

จรัสศรี โพธิ์เหมือน (2561: 12) ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการที่จะทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วง ตามจุดประสงค์ขององค์การโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยวิธีการดำเนินการตามกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีศาสตร์และศิลป์โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ ภาวะผู้นำและ

ความรู้ทางการบริหาร คือ การวางแผนการจัดการองค์การ การสั่งการและการควบคุมและกระบวนการบริหารเป็นจุดเริ่มต้นที่แสดงถึงศักยภาพของผู้บริหารในการวางแผน เพื่อจัดกิจกรรมภาระงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

รุ่งทิพย์ สะโลรัมย์ (2563: 9) ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรม โดยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการบริหารเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหาร

สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม (2564: 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันทำงานของกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีเป้าหมายร่วมกันโดยมีกระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ภายใต้เงื่อนไขการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อการดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ศุภกร รัตนวงษ์ (2565: 35) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เป็นกระบวนการทำงานกับคนและโดยคนเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม

กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา (2565: 18) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือและเป็นประโยชน์ในการบริหาร การบริหารจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยผู้บริหารใช้ศาสตร์เป็นองค์ความรู้ แนวคิดและศิลปะหรือกระบวนการทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์การหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจโดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

บุษบา ชมที (2566: 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทำงานร่วมกันโดยมีการวางแผน และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารจะใช้ความสามารถเพื่อที่จะนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งบุคลากร วัสดุ งบประมาณมาจัดการตามหลักการที่วางไว้โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนเพื่อทำให้เกิดความสำเร็จเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่มีบุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ วางแผนการจัดการองค์การอย่างมีระบบระเบียบ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางการบริหารในการที่จะทำให้ในสถานศึกษาทำงานร่วมกัน มีการสั่งการและการควบคุม การปฏิบัติงานในองค์กร รวมทั้งการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมผู้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้

ัญญา ยงยศยิ่ง (2560: 16) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารหรือผู้นำที่จะต้องกระทำเพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนหมู่มากอยู่รวมกันและร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผลและได้ประสิทธิภาพ โดยที่ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560 : 16) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคคล หลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา ประกอบด้วย ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืน อำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคน (นักเรียน) ให้มีคุณภาพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561: 26) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถ มีทักษะ มีคุณธรรมและนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุดให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562: 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

อังคณา จະนะบุรณ์ (2562: 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ที่อาศัยกระบวนการระดมความรู้ ความสามารถในการวางแผน การจัดองค์การ การควบคุม ติดตาม และประเมินผล โดยใช้ทรัพยากร และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พิมพ์พิชญ์ สุภายอง (2563: 21) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้ทั้งศาสตร์และศิลปะในกระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยมีจุดมุ่งหมายให้สถานศึกษามีความก้าวหน้า ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพของสังคม รวมทั้งมุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ไทยรัฐ วงษ์ทอง (2563: 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับบริการทางการศึกษา บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เกิดการพัฒนาการด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม ความประพฤติ และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ มีความสุข สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่สังคม

อรุพงษ์ งานฉมัง (2564: 12) ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง เป็นการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ

ธวัชชัย แสนดวง (2565: 44) ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการหรือกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการดำเนินงาน ทำหน้าที่กำกับควบคุมดูแลบริหารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงานเพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถเกิดประสิทธิผลสูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานหรือกิจกรรมทางการศึกษาทุกอย่างในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนส่งเสริม อำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการทางการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร เกิดการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ สมรรถนะ ค่านิยมและคุณธรรมจริยธรรม ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

3. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลากหลายท่านได้ให้ความหมายความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

สุจินตนา ทรงประสิทธิ์ (2560: 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความจำเป็นต้องรับผิดชอบพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพที่สังคมต้องการและสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งสิ้น

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561: 27) ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ได้กล่าวไว้ว่า ภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือการมีบทบาทในการ บริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชน ทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดีคนเก่งและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุนิสา มัยจัน (2563: 13) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็น กระบวนการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาทักษะความรู้ในกระบวนการดำเนินงานและการสั่งสมประสบการณ์ การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนในการทำงานอย่างต่อเนื่อง การยอมรับจากบุคคลทั้งภายในและนอกสถานศึกษา รวมทั้งการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้

อรุพงษ์ งานฉม้าง (2564: 13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะเป็นสิ่งที่ช่วยการขับเคลื่อนนโยบายและกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กัญจนพร ศรีมงคล (2565: 34) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและ การบริหารการศึกษา คือ เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนด แบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ เป็นการบริหารจัดการของผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจ ในด้านงานการศึกษา ด้วยวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีขั้นตอน มีกติกาและวิธีการดำเนินการ ที่สนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ณณัฐ ช่วยงาน (2565: 12) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการต้องมีระบบและ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อประสานงาน มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วม

ดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนากระบวนการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งการร่วมแรงร่วมใจโดยภาพรวม

อัญญาธ สุวดี (2565: 16) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

ศุภกร รัตนวงศ์ (2565: 67) วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะเป็นวิชาชีพทางการศึกษาที่รับผิดชอบ การบริหารสถานศึกษาตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ต้องเป็นผู้ที่ได้รับ การศึกษามาอย่างดีและมีทัศนคติที่ดีต่อการบริการ ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการปฏิบัติ กิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสถานศึกษามุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ พัฒนาแผนงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงและเน้นผลถาวรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีร่วมมือกับ ชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์รวมถึงเป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา

ทิพย์วรินทร์ จงประดิษฐ์นันท์ และสุภาวดี ลาภเจริญ (2566: 145) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบายยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องนำสถานศึกษาให้ปฏิบัติภารกิจให้บรรลุตาม เป้าหมายที่วางไว้ด้วยการใช้ศาสตร์และศิลป์ต่าง ๆ ในการนำพาบุคคลในองค์กรทั้งการประสานงาน การให้แรงจูงใจ การมีอิทธิพลในฐานะผู้นำซึ่งภาวะผู้นำจะมีบทบาทการปฏิสัมพันธ์ พฤติกรรมบุคลิก การตัดสินใจ การสื่อสารทั้งหมดนี้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

ณัฐภรณ์ สมภาร (2566: 16) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและ การบริหารการศึกษา คือ กระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้อง กำหนดแบบแผนและมีเทคนิคต่าง ๆ ในการบริหารที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์และ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ถือเป็นการบริหารจัดการของผู้มีความรู้ความสามารถ มีความ เข้าใจในด้านการศึกษามีวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบขั้นตอน มีกฎกติกาชัดเจนและ จะต้อง ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของ สถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหลักในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงาน มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อร่วมดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4. หลักการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 (อ้างถึงใน สีวรรณ์ ไชยกุล, 2562: 18-19) ได้กำหนดหลักการบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ โดยได้นำหลักการว่า ด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า ธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553: 82) ได้ระบุว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดีควรประกอบด้วย

1) หลักนิติธรรม (The Rule Of Law) หมายถึง หลักการที่มีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียน โดยมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติไม่มีมาตรการเชิงซ้อน (Double Standard) มีการดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมายไม่ให้อ้างกฎหมายไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของบุคคลในโรงเรียน

2) หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดกฎหมาย ปลอดจากการกระทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยันอดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต

3) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การบริหารที่ยึดหลักการเปิดเผยตรงไปตรงมาและเข้าใจง่าย มีความชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานในทุก ๆ ด้าน เช่น การมีระบบงานที่ชัดเจนมีระบบคุณธรรมในการเลือกหรือแต่งตั้งบุคลากรรวมถึงการให้คุณให้โทษ การเปิดโอกาสให้สังคมภายนอกเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาโดยองค์ประกอบเครื่องชี้วัดความโปร่งใสมี 4 ด้าน คือ ความโปร่งใสด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านระบบการให้ทุน ด้านระบบการให้โทษ และด้านการเปิดเผยระบบงาน

4) หลักความมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการรับรู้การบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาร่วมวางแผนปฏิบัติการทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประกอบด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกัน การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน การวางแผนร่วมกันและการพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

5) หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง หลักการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบซึ่งสะท้อนความรับผิดชอบต่อสาธารณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะและมีระบบติดตามผล

6) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) คือ หลักประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) หมายถึง การบริหารจัดการที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนรวมสำหรับการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน รวมทั้งป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อมและมีความสามารถที่จะแข่งขันกับภายนอก

สิวรรณ์ ไชยกุล (2562: 20) กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง หลักในการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ โดยการนำหลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และหลักการบริหารต่าง ๆ มาบูรณาการ ในการจัดการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพและความเข้มแข็งให้กับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

มะนาพี อินนุญชี (2564: 25) กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของสถานศึกษา โดยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดคุ้มค่าด้วยวิธีการในการบริหารงานมีความรอบคอบและมีการวัดผลประเมินผล รวมทั้งหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงงานในสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

อภิญา สิงหา (2564: 37) กล่าวว่า แนวคิดการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะต่าง ๆ อย่างมีคุณค่าโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและเน้นการกระจายอำนาจบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป

พิริยาพร สายช่วย (2565: 19) กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การแบ่งงานกันทำ มีกฎระเบียบ มีอำนาจหน้าที่ตามลำดับชั้น มีการไม่ถือตนเป็นเรื่องส่วนตัว มีสมรรถนะ โดยใช้หลักคุณภาพหลักการกระจายอำนาจ หลักการริเริ่ม หลักระบบบริหารจัดการตนเอง

ท้องถิ่น

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน
- สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียน

การสอน

5.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความอิสระในการบริหารจัดการให้คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 30) คือ

- 1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

- 3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- 7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 11) การวางแผนพัสดุ
- 12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 14) การจัดหาพัสดุ
- 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 17) การเบิกเงินจากคลัง
- 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 19) การนำเงินส่งคลัง
- 20) การจัดทำบัญชีการเงิน
- 21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

5.3 ด้านบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา และมีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 หน้าที่ด้วยกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 31) คือ

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง

- 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 6) การลาทุกประเภท
- 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 12) การออกจากราชการ
- 13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา
- 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- 20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.4 ด้านบริหารงานบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการ การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลัก ในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษา ทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กร ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอบข่ายและภารกิจ ของสถานศึกษาในการบริหารงานทั่วไปมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2550: 40) คือ

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

- 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- 4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 8) การดำเนินงานธุรการ
- 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 11) การรับนักเรียน
- 12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
- 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 15) การทัศนศึกษา
- 16) งานกิจการนักเรียน
- 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 18) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา มีการแบ่งขอบข่ายออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม การบริหารงานวิชาการมีภาระหน้าที่ 17 หน้าที่ ด้านบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความอิสระในการบริหารจัดการ ให้คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา การบริหารงบประมาณมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ ด้านบริหารงานบุคคล มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคล

ให้เกิดความคล่องตัว อีสรภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากร ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ มีภาระหน้าที่ 20 หน้าที่ ด้านบริหารงานบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการ บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลัก ในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกระดับ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษา มีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง หมู่ที่ 9 ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110 โทรศัพท์ 063-0810910 เว็บไซต์ : <https://seapt.go.th/> จัดตั้งขึ้นตามที่ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 และแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม 2564 โดยกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) จำนวน 62 เขต เขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 11 อำเภอ ของจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกงหรา อำเภอเขาชัยสน อำเภอดงหมอน อำเภอควนขนุน อำเภอปากพะยูน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าบอน อำเภอบางแก้ว อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายของรัฐบาล นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของหน่วยงานอื่น ๆ และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์

ความเชื่อมโยง เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

วิสัยทัศน์เป็นเข็มทิศนำทางการพัฒนาไปสู่อนาคตที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพหุกิจจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้

“เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21” โดยกำหนดนิยามของวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อน ดังนี้

1. เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม หมายถึง องค์กรการศึกษาที่มีการกระทำใหม่ การสร้างใหม่ หรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสิ่งใดๆ แล้วทำให้การศึกษา หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีแรงจูงใจในการเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดกับผู้เรียน องค์กรที่สามารถพัฒนาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานขององค์กรมากขึ้น

2. มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง

2.1 คุณภาพของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดี ต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายจิตใจ และสังคม

2.2 กระบวนการบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนด เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพและจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีครูรู้จักผู้เรียนรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

3. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง องค์กรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 หลักการ 2 เงื่อนไข 4 มิติ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบรู้และรอบคอบ

3.3 ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ทันที่ เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจ และการกระทำเป็นไปพอเพียงจะต้องอาศัยทั้งคุณธรรมและความรู้ ดังนี้

3.3.1 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องสร้างเสริมให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำ คือมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปันและรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

3.3.2 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย การฝึกฝนมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ และความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และในขั้นปฏิบัติ การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ต้องคำนึงถึง 4 มิติ ดังนี้

- 1) ด้านเศรษฐกิจลดรายจ่าย
- 2) ด้านสังคม
- 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) ด้านวัฒนธรรม

4. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8C) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่

- 4.1 การอ่านออก (Reading)
- 4.2 การเขียนได้ (Writing)

4.3 การคิดเลขเป็น (Arithmetics) 8Cs ได้แก่

4.3.1 ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

4.3.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)

4.3.3 ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)

4.3.4 ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy)

4.3.5 ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)

4.3.6 ทักษะอาชีพ และทักษะ การเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

4.3.7 ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

4.3.8 ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding)

2. พันธกิจ (Mission)

พันธกิจ เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานตามหน้าที่ และตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วย พันธกิจ ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับความปลอดภัยจากภัยพิบัติ ภัยคุกคามทุกรูปแบบเพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่

2. ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

4. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

5. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีขีดความสามารถสูงในการจัดการศึกษาที่ตอบสนอง ทิศทางการพัฒนาประเทศ และยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

6. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

3. เป้าประสงค์ (Goal)

เป้าประสงค์เป็นผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามพันธกิจที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพหูลง มุ่งหวังให้เกิดการบรรลุผลในปี พ.ศ. 2566 - 2570 มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัย เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันจากภัยคุกคามทุกรูปแบบสามารถดำเนินชีวิตด้วยวิถีชีวิตใหม่
2. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 มีศักยภาพตาม ความถนัด ความสามารถของพหุปัญญาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และสามารถแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาส เข้าถึงบริการทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะและสมรรถนะ ในการปฏิบัติหน้าที่ ที่สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเข้มแข็ง
5. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีขีดสมรรถนะสูง มีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

4. ประเด็นกลยุทธ์ (Strategic Issue)

เพื่อการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพหูลง ได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์ 4 ประเด็น เพื่อเป็นกรอบแนวทางใน การขับเคลื่อนการพัฒนาศึกษา โดยจัดลำดับ ความสำคัญของประเด็นการพัฒนา ดังนี้

- ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ
- ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา
- ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
- ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม

จากการศึกษาข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหูลง สรุปว่า สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหูลง ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กร แห่งนวัตกรรมมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ

ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21” กำหนดนิยามของวิสัยทัศน์ ซึ่งได้กำหนดในด้านที่ 1) เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม หมายถึง องค์กรการศึกษาที่มีการกระทำใหม่ การสร้างใหม่หรือการพัฒนา ดัดแปลงจากสิ่งใด ๆ แล้วทำให้การศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น กว่าเดิม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ ในด้านที่ 2) มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ข้อที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพ ของสถานศึกษา มีการกำหนด เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนา วิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้ง จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งกำหนดพันธกิจ (Mission) ข้อที่ 7 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม และจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) ข้อที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีขีดสมรรถนะสูงมีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความมุ่งมั่น ที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่ง มีความจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและ ได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์ (Strategic Issue) ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 125) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัด สภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ใน ระดับมาก ทุกด้านโดยเรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดทิศทาง การควบคุมกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ตามลำดับ 2) การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สภาพแวดล้อม ด้านการบริหาร สภาพแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียน และสภาพแวดล้อม

ด้านกลุ่มเพื่อน ตามลำดับ 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ (2561: 108) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไป ต่ำสุดดังนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านกำหนดกลยุทธ์และด้านการปฏิบัติ ตามกลยุทธ์และรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไป ต่ำสุดดังนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านกำหนดกลยุทธ์ และด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์

ภิรญา ชัตติยะ (2561: 12) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการตัดสินใจและการปฏิบัติต่าง ๆ ที่มีผลต่อการวางแผนและ การปฏิบัติตามแผนเพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ขององค์กรบรรลุผลสำเร็จนำไปสู่การเพิ่มโอกาส ของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของ โรงเรียนการบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นหัวใจสำคัญ ของงานบริหารโดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ ที่ชาญฉลาดเพื่อปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และ กลยุทธ์ของโรงเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรในโรงเรียน ในการร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อม ภายนอก โอกาสและอุปสรรค ของโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของโรงเรียนในการจัดการศึกษา รวมทั้งมีการบริหารงบประมาณและ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพัฒนาจนประสบความสำเร็จ อีกทั้ง โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์ที่มีความสัมพันธ์กันนำไปสู่การปฏิบัติที่มี ความสอดคล้องในแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่เป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างเป็นขั้นตอน และมีการ ตรวจสอบความสำเร็จด้วย การวัดและประเมินผลตามแผนกลยุทธ์อันเป็นประโยชน์ต่อการจัด การศึกษาของโรงเรียน

เบญจมาศ ต้นสูงเนิน (2561: 325) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการจัดการที่มุ่งเน้นการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ การเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสม การบริหารเชิงกลยุทธ์มีกระบวนการดำเนินงานที่สำคัญ ประกอบด้วย

การวิเคราะห์ สถานการณ์ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินการตามกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ โดยกลยุทธ์สำคัญที่ต้องกำหนดขึ้นเพื่อบริหารกิจการให้บรรลุผลสำเร็จคือ กลยุทธ์การกำหนดทิศทางการบริหารและกลยุทธ์การปฏิบัติงาน การจัดการเชิงกลยุทธ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเป็นอันดับแรกเสียก่อน จากนั้นจึงดำเนินการโดยนำกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จึงจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วรรณิศา บุรินทร์กุล, พระครูพิจิตรศุภการ และมะลิวัลย์ โยธารักษ์ (2563: 104) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า 1) ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยรวมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ จะต้องมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ มีการประเมินการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียน กำหนดแผนกลยุทธ์และกำหนดแผนปฏิบัติทั้งสองส่วนส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า 2.1) มีประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันมีการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 2.2) ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน 3) แนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า 3.1) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์จะต้องมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ จะต้องมีการประเมินการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียน กำหนดแผนกลยุทธ์และกำหนดแผนปฏิบัติทั้งสองส่วนส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.2) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้บริหารควรมีแนวทางในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างชัดเจนทั้งเป็นเอกสารและมีการประชุมชี้แจง มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนทำระหว่างทำและหลังทำการนำกลยุทธ์ไปใช้เป็นกระบวนการ PDCA

และ 3.3) ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่สนองต่อกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่กำหนดอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2563: 103) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชนในจังหวัดนนทบุรี พบว่า มียุทธศาสตร์ประกอบของการบริหารเชิงกลยุทธ์ 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการบริหาร 2. ด้านการกำหนดทิศทางของการบริหาร 3. ด้านการกำหนดกลยุทธ์การบริหาร 4. ด้านการนำกลยุทธ์การบริหารไปปฏิบัติ 5. ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ผลการศึกษา ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารงานในปัจจุบัน เนื่องจากองค์กร ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องมีวิธีการที่จะทำให้ผู้ร่วมงาน หรือ ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารงานหรือการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถที่จะกำหนดทิศทางขององค์กรในอนาคตได้อย่างชัดเจน เพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ โดย ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในขององค์กร เพื่อนำไปสู่ การกำหนดกลยุทธ์ และนำกลยุทธ์ที่เหมาะสมมาปฏิบัติ ประเมินและควบคุมกลยุทธ์ที่เกิดขึ้น จากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่ สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมาย

ธนวรรณ รัตนเจริญ และกัลป์ยมน อินทุสุต (2565: 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหาร เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลอำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า 1. ความคิดเห็นครูต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อำเภอเมือง สระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับเป็นรายด้าน 3 อันดับ แรก ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการ ควบคุมและการประเมินผล และด้านการตรวจสอบ สภาพแวดล้อม

สกุณตลา รัตน์ไพบูลย์วัฒนา (2565: 28) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดราชบุรี ได้ศึกษา พบว่า 1. การบริหาร เชิงกลยุทธ์ ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การประเมินและควบคุม และการนำกลยุทธ์ไปใช้ 2. การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประเมินผลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การประเมินความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการออกแบบวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566: 198) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องจากในสถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการและการ ดำเนินการ มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของ สถานศึกษา มีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้ไปในทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ต่อสถานศึกษา และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเป็นไปตามนโยบาย

ชนิษฐา เนียมชุมแสง (2566: 12) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทั้งในด้านศาสตร์ด้านการบริหารจัดการที่ดี มีประสบการณ์ในการตัดสินใจ วางแผน และปฏิบัติการต่าง ๆ ตามแนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ พร้อมรับมือกับความท้าทายการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลไปใช้ในสถานศึกษา จะต้องมีการบริหารเชิงรุกโดยสร้างความพร้อมให้กับ องค์กรซึ่งสมาชิกทุกคนจะต้องมีความเข้าใจบทบาทขององค์กร จึงต้องกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ให้สอดคล้องของการปฏิบัติงานมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและการจัดสรรทรัพยากร ที่เหมาะสม อีกทั้งสามารถพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถและเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน นำไปสู่การเพิ่มโอกาสความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องดำเนินการและ เปลี่ยนบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สมัยก่อนมาเป็นผู้บริหารยุคดิจิทัล นำเทคโนโลยีมาใช้ในการ บริหารจัดการทรัพยากรภายในโรงเรียน เป็น การขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีคุณภาพและ เป็นที่ยอมรับในสังคม

เทิดศักดิ์ ทองย้อย (2566: 197) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า 1. การบริหาร เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไป

หาน้อย ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการประเมินผลและการควบคุม ตามลำดับ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Thompson and Strickland (2003: 8) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) หมายถึง ขั้นตอนของการบริหารที่ประกอบด้วย การกำหนด วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Vision) การกำหนดจุดประสงค์ (Setting Objective) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Setting Objective) การบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงเริ่มจากวิสัยทัศน์จุดประสงค์และการกำหนดกลยุทธ์แล้วบริหารให้เหมาะสม

Wheelen, Hunger J and others (2015: 15) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบพื้นฐาน กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) และ 4) การประเมินและควบคุม (Evaluation and Control)

Davies (2005: 5-6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบด้วยกัน 3 ขั้นตอน คือ 1. การกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การกำหนดทิศทางของโรงเรียน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) ซึ่งเป็นภาพความสำเร็จของนักเรียนหรือโรงเรียนในอนาคตที่ต้องการให้เกิดขึ้น พันธกิจ (Mission) เป็นพันธสัญญาที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุ วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ เป้าหมาย (Goals) เป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของ โรงเรียน มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ที่จะทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ กำหนดกลยุทธ์โรงเรียน แบ่งได้ 2 ระดับ ดังนี้ 1) กลยุทธ์หลักหรือกลยุทธ์ระดับองค์กรเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนในภาพรวมที่ สอดคล้องและตอบสนองเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์ของความต้อการ ตามผลการวิเคราะห์สถานภาพของโรงเรียน กลยุทธ์หลักนี้จะถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง 2) กลยุทธ์แผนงานเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนตามลักษณะงานภายในโรงเรียน ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนในแต่ละสังกัดได้ถูกกำหนดให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบตาม โครงสร้างการ บริหารงาน 4 งาน ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไป 2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้น มาอย่างมีเป้าหมาย การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ แต่งตั้งคณะกรรมการอย่างชัดเจน 2) จัดทำปฏิทิน การปฏิบัติงานโดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน

3) จัดเตรียมข้อมูลที่เป็นปัจจุบันถูกต้องชัดเจนและครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน 4) สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน 5) ระดมความคิดของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียน 6) ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียนที่วางไว้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน 3. การประเมินกลยุทธ์โรงเรียนเป็นกลยุทธ์ขั้นสุดท้ายของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อเป็นการวัดผล ประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรว่าบรรลุผลตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ นับว่าเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารเพื่อจะได้นำมาพิจารณาว่าแผนกลยุทธ์ที่ได้กำหนด ขึ้นมานั้น เมื่อนำไปปฏิบัติจริงแล้วจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใด หัวใจสำคัญของการประเมินกลยุทธ์ มีด้วยกัน 3 ประการ คือ 1) การทบทวนปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นพื้นฐานของการกำหนด กลยุทธ์ในปัจจุบัน 2) การวัดผลการปฏิบัติของโรงเรียน 3) การนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขแผนงานและโครงการ การประเมินกลยุทธ์จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นมากสำหรับผู้บริหาร ในการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กลยุทธ์เป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาได้ การทำความเข้าใจและการพยายามศึกษาสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการใช้กลยุทธ์ เพื่อการจัดการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของกลยุทธ์ ที่จะช่วยสนับสนุนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและจะต้องมีการพิจารณาเลือกกลยุทธ์และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา มี 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและ 4) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 890 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 269 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 608-609) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มสถานศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษา โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	2	20	17
ขนาดกลาง	17	349	103
ขนาดใหญ่	5	222	67
ใหญ่พิเศษ	3	299	82
รวม	27	890	269

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง, 2566 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2567)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงโดยการสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครู มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด สมมติฐาน และนิยามศัพท์เฉพาะ
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพขอเครื่องมือการวิจัย
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
7. รายงานผลและเผยแพร่งานวิจัย

วิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย มีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ลำดับที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1.	เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง	ครู จำนวน 269 คน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน SD
2.	เพื่อเปรียบเทียบการบริหาร เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู ตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ทำงาน และขนาดสถานศึกษา	ครู จำนวน 269 คน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน SD t-test f-test

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหาร
เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เป็นแบบสอบถาม
แบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) การเก็บรวบรวม
ข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มี 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบ
ตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และ
ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง แบ่งเป็น 4 ด้าน คือการบริหารเชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ การตรวจสอบสภาพแวดล้อม มีลักษณะแบบสอบถามเป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามทั้งหมด
จำนวน 60 ข้อ ได้แก่

2.1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ จำนวน 15 ข้อ

2.2 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จำนวน 15 ข้อ

2.3 การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ จำนวน 15 ข้อ

2.4 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม จำนวน 15 ข้อ

ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา
3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาน้อย
1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องศึกษาดำรง เอกสาร บทความและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

1.2 สร้างข้อความแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยของตัวแปรทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ การตรวจสอบสภาพแวดล้อม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่กำหนด จำนวน 60 ข้อ

1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.4 สร้างแบบสอบถาม โดยตอนที่ 1 ใช้แบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale)

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา และดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำก่อนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

1.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล จำนวน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ด้วยการตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องและหาค่าความเชื่อมั่นเพื่อวัดความสอดคล้องภายในโดยประเมินแบบสอบถามว่าข้อความแต่ละข้อวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพในด้านความสามารถเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์ นำผลมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	0	เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	-1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อความถาม โดยพิจารณาจากข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 61 - 67) จากแบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67 จำนวน 6 ข้อ และได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จำนวน 54 ข้อ ดังภาคผนวก ง

1.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.956 ดังภาคผนวก ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามผ่านไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาถึงผู้อำนวยการเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยทำส่งแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ในรูปแบบออนไลน์ด้วยการแสกน QR Code และตอบแบบสอบถามในแอปพลิเคชัน Google Form ซึ่งผู้วิจัยจะทำการจัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทางระบบ My Office ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยการระบุรายละเอียดในเอกสาร จำนวนครูของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจ้งการตอบแบบสอบถาม กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ตอบกลับมาในรูปแบบออนไลน์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.2 วิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับคะแนนตามเกณฑ์ของช่วง

คะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับน้อยที่สุด

1.3 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามระดับการศึกษา
ใช้ค่า t-test และค่าร้อยละ ประสิทธิภาพงานและขนาดของสถานศึกษา ใช้ค่า F-test

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลพื้นฐาน

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม ใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 89)

2.2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้านด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 153 - 154)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.3.1 t-test แบบ Independent Samples Test

2.3.2 F-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-Test) และหากมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 190)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง
Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามขอบข่ายการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

1. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม
2. การกำหนดกลยุทธ์
3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
4. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	227	84.38
สูงกว่าปริญญาตรี	42	15.62
รวม	269	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	160	59.48
5 - 10 ปี	65	24.16
มากกว่า 10 ปี	44	16.36
รวม	269	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ต่ำกว่า 120 คน	17	6.32
ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน	103	38.29
ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน	67	24.91
ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป	82	30.48
รวม	269	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูทั้งหมด จำนวน 269 คน จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 84.38 และครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 59.48 รองลงมาครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 24.16 และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.36 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 38.29 ครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 30.48 ครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 24.91 และครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.32 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามขอบข่ายการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏ ดังตาราง 5-9

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	การตรวจสอบสภาพแวดล้อม	4.29	0.35	มาก
2	การกำหนดกลยุทธ์	4.74	0.40	มากที่สุด
3	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.74	0.42	มากที่สุด
4	การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	4.62	0.30	มากที่สุด
	รวม	4.60	0.31	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.40$) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.42$) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.30$) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.35$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดกลยุทธ์	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.79	0.52	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ของกลยุทธ์ของสถานศึกษา ทั้งภายในและภายนอก	4.63	0.58	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.74	0.55	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดค่านิยมและวัฒนธรรมสถานศึกษาที่ชัดเจน	4.63	0.58	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน	4.58	0.59	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของงาน	4.68	0.47	มากที่สุด
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนงานของแต่ละฝ่ายงานอย่างชัดเจน	4.84	0.37	มากที่สุด
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.79	0.41	มากที่สุด
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.79	0.52	มากที่สุด
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการกำกับใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม	4.79	0.41	มากที่สุด
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประกาศเป้าหมายของแผนงานและแผนการทำงาน	4.74	0.55	มากที่สุด
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารกับบุคลากรและผู้รับบริการในผลการดำเนินการที่ชัดเจน	4.74	0.55	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดกลยุทธ์	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.80	0.41	มากที่สุด
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่	4.84	0.36	มากที่สุด
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนงานของทุกฝ่ายงาน	4.68	0.65	มากที่สุด
ภาพรวม		4.74	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ($\bar{X} = 4.84$, $SD = 0.36$) และผู้บริหารสถานศึกษามีแผนงานของแต่ละฝ่ายงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.84$, $SD = 0.37$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.41$) ตามลำดับและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดการจัดสรรทรัพยากรตามแผนกลยุทธ์อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.59$)

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการออกแบบกระบวนการทำงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.84	0.49	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมุ่งเน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เป็นระบบ	4.80	0.52	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและปรับปรุงการบริการของสถานศึกษา	4.69	0.65	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างหน่วยงานหลักกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการ	4.79	0.41	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบงานของส่วน ต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสถานศึกษา	4.84	0.37	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	4.74	0.55	มากที่สุด
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก	4.69	0.57	มากที่สุด
8	ผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม	4.63	0.58	มากที่สุด
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม	4.79	0.41	มากที่สุด
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงเมื่อเจอความเปลี่ยนแปลงสถานการณ์เสี่ยง	4.74	0.44	มากที่สุด
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง	4.63	0.48	มากที่สุด
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลากรได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์	4.69	0.57	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ให้บุคลากร	4.68	0.47	มากที่สุด
14	ผู้บริหารสถานศึกษาได้แจ้งให้บุคลากรเข้าใจแนวทาง การปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.79	0.41	มากที่สุด
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและถ่ายทอดความคิด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	4.43	0.61	มาก
ภาพรวม		4.74	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียง ตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ หน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.84$, $SD = 0.37$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการออกแบบกระบวนการทำงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.84$, $SD = 0.49$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการมุ่งเน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เป็นระบบ ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.52$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและ ถ่ายทอดความคิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.61$)

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ	4.74	0.44	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับการดำเนินงานตามลำดับ ความสำคัญเร่งด่วน	4.79	0.41	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
3	ผู้บริหารสถานศึกษาการตรวจสอบควบคุมไว้อย่างชัดเจนทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	4.69	0.46	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงจูงใจตามความเหมาะสม	4.63	0.58	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างหน่วยงานหลักกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการ	4.74	0.44	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษาการกำกับ นิเทศ ติดตามผล การดำเนินงานของ หน่วยงานในสังกัดอย่างต่อเนื่อง	4.74	0.44	มากที่สุด
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการควบคุมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า	4.21	0.41	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการจัดการข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้เสียและผู้รับบริการ	4.36	0.48	มาก
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย	4.32	0.47	มาก
10	ผู้บริหารสถานศึกษาการนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษามาเปรียบเทียบกับ มาตรฐานและเป้าหมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน	4.84	0.37	มากที่สุด
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ	4.85	0.37	มากที่สุด
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ไขผลการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้การ ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.84	0.36	มากที่สุด
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการปรับปรุงแก้ไขการ ปฏิบัติงาน	4.53	0.75	มากที่สุด
14	ผู้บริหารสถานศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ขององค์กร ทั้งภาพรวมของกลุ่ม งานและรายบุคคล	4.68	0.47	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงาน ขององค์กรให้สาธารณชนรับทราบ	4.32	0.47	มาก
	ภาพรวม	4.64	0.30	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.30$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.85$, $SD = 0.37$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ไขผลการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.84$, $SD = 0.36$) และผู้บริหารสถานศึกษาการนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษามาเปรียบเทียบกับ มาตรฐานและเป้าหมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.84$, $SD = 0.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการควบคุมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.41$)

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงและให้ความรู้ เกี่ยวกับกลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียน ให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทราบ	4.31	0.46	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดโครงสร้าง การบริหารงานที่เป็นระบบชัดเจน	4.10	0.72	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันศึกษาสภาพแวดล้อม ภายนอกทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและ เทคโนโลยีร่วมกับคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน	4.69	0.73	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมกันวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อวิเคราะห์โอกาสและ อุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียน	4.79	0.41	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน	4.79	0.41	มากที่สุด
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการปฏิบัติงานในปีที่ ผ่านมาใช้เป็นข้อมูล ในการตรวจสอบสภาพแวดล้อม	4.69	0.46	มากที่สุด
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันสรุปปัญหาและ เรียงลำดับความต้องการเป็นขั้นตอน	4.63	0.48	มากที่สุด
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลากรรับผิดชอบดูแล ความเรียบร้อยของอาคาร สถานที่และมีการตรวจสอบ สภาพอาคารอย่างสม่ำเสมอ	4.68	0.47	มากที่สุด
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด สวนเกษตรสวน วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ ป้ายนิเทศ ฯลฯ	4.73	0.78	มากที่สุด
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเส้นทางจราจรภายใน โรงเรียน ทั้งทางรถและทางเดินอย่างเป็นสัดส่วน เหมาะสม และปลอดภัย	4.84	0.81	มากที่สุด
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีห้องพยาบาลที่มีอุปกรณ์ รักษาพยาบาลเบื้องต้น และมีการจัดห้องพักรักษา ระหว่างชาย-หญิง	4.84	0.82	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬาและ เครื่องเล่นที่เหมาะสม ตามวัยของนักเรียนและมีความ ปลอดภัย	4.85	0.82	มากที่สุด
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น สะอาดเรียบร้อยและมีความ ปลอดภัย	4.32	0.47	มาก
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ที่มี สภาพดี เหมาะสมกับวัย ของนักเรียนและเพียงพอต่อ จำนวนนักเรียน	4.26	0.44	มาก
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาความสะอาดและ ความเรียบร้อย ทั้งภายในห้องเรียนและทั่วบริเวณ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.89	0.85	มากที่สุด
ภาพรวม		4.29	0.35	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงตามข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาความ สะอาดและความเรียบร้อย ทั้งภายในห้องเรียนและทั่วบริเวณโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.89$, $SD = 0.85$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีห้องพยาบาลที่มีอุปกรณ์รักษาพยาบาลเบื้องต้น และ มีการจัดห้องพักรักษาพยาบาลระหว่างชาย-หญิง, ผู้บริหารสถานศึกษามีสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และ เครื่องเล่นที่เหมาะสม ตามวัยของนักเรียนและมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.85$, $SD = 0.82$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีร่วมกับคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.72$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 227)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n = 42)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1 การกำหนดกลยุทธ์	4.75	0.41	4.66	0.37	1.362	.178
2 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.74	0.43	4.71	0.34	0.530	.598
3 การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	4.61	0.29	4.65	0.35	-.773	.443
4 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม	4.25	0.32	4.49	0.42	-3.514***	.001
ภาพรวม	4.59	0.31	4.63	0.34	-753	.454

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 10 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันและด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ทำงาน					
	น้อยกว่า 5 ปี (n=160)		5 - 10 ปี (n=65)		มากกว่า 10 ปี (n=44)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การกำหนดกลยุทธ์	4.38	0.54	4.43	0.43	4.36	0.48
2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.43	0.53	4.39	0.52	4.35	0.46
3. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	4.30	0.54	4.33	0.52	4.21	0.55
4. การตรวจสอบสภาพแวดล้อม	4.33	0.47	4.30	0.48	4.21	0.47
รวม	4.36	0.46	4.36	0.42	4.28	0.43

จากตาราง 11 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏผล ดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.53$) การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.54$) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.47$) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.54$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.42$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.43$) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.52$) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.52$) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.48$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.43$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.48$) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.46$) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.47$) การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.55$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. การกำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	4	4.493	2.246	15.42***	.000
	ภายในกลุ่ม	265	38.751	.146		
	รวม	269	43.244			
2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.117	2.058	12.72***	.000
	ภายในกลุ่ม	265	43.038	.162		
	รวม	269	47.154			
3. การควบคุมและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	.960	.480	5.414**	.005
	ภายในกลุ่ม	265	23.585	.089		
	รวม	269	24.545			
4. การตรวจสอบ สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.776	1.388	12.214***	.000
	ภายในกลุ่ม	265	30.231	.114		
	รวม	269	33.007			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	.752	.376	3.893*	.022
	ภายในกลุ่ม	265	25.678	.097		
	รวม	269	26.430			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 12 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ด้วยวิธีการของ Scheffé'

ประสบการณ์ทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี		
	$\bar{X}$		
น้อยกว่า 5 ปี	4.64	4.54	4.52
5-10 ปี	4.64	.115	.041*
5-10 ปี	4.54		.906
5-10 ปี	4.52		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ผลการทดสอบรายคู่ของประสบการณ์ทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงานด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้วยวิธีการของ Scheffé'

ประสบการณ์ทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี		
	$\bar{X}$		
น้อยกว่า 5 ปี	4.84	4.61	4.54
5-10 ปี	4.84	.000***	.000***
5-10 ปี	4.61		.612
มากกว่า 10 ปี	4.54		

*** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 14 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ผลการทดสอบรายคู่ของประสบการณ์ทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้วยวิธีการของ Scheffé'

ประสบการณ์ทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
$\bar{X}$	4.84	4.60	4.58
น้อยกว่า 5 ปี	4.84	.000***	.001**
5-10 ปี	4.60		.964
มากกว่า 10 ปี	4.58		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 15 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผลการทดสอบรายคู่ของประสบการณ์ทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน
ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ด้วยวิธีการของ Scheffé'

	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี	
ประสบการณ์ทำงาน				
	$\bar{X}$	4.67	4.55	4.54
น้อยกว่า 5 ปี	4.67	.029*	.043*	
5-10 ปี	4.55		.984	
มากกว่า 10 ปี	4.54			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ผลการทดสอบรายคู่ของประสบการณ์ทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน
ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ด้วยวิธีการของ Scheffé'

ประสบการณ์ทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี			5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	4.21	4.42	4.42	
น้อยกว่า 5 ปี	4.21		.000***	.002**	
5-10 ปี	4.42			.984	
มากกว่า 10 ปี	4.42				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 17 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ผลการทดสอบรายคู่ของประสบการณ์ทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปีกับครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						ขนาดใหญ่พิเศษ	
	ขนาดเล็ก (n=17)		ขนาดกลาง (n=103)		ขนาดใหญ่ (n=67)		(n=82)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การกำหนดกลยุทธ์	4.60	0.41	4.59	0.45	4.70	0.42	4.78	0.37
2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.61	0.45	4.58	0.47	4.70	0.44	4.69	0.45
3. การควบคุมและ ประเมินผลกลยุทธ์	4.57	0.36	4.55	0.37	4.60	0.32	4.59	0.33
4. การตรวจสอบ สภาพแวดล้อม	4.45	0.38	4.42	0.39	4.33	0.37	4.53	0.54
รวม	4.56	0.37	4.53	0.39	4.58	0.34	4.65	0.40

จากตาราง 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.61$,

SD = 0.45) การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.60, SD = 0.41) ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.57, SD = 0.36) และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.45, SD = 0.38) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.59, SD = 0.45) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 4.58, SD = 0.47) ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.55, SD = 0.37) และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.42, SD = 0.39) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, SD = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.70, SD = 0.42) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 4.70, SD = 0.44) ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.60, SD = 0.32) และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.33, SD = 0.37) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, SD = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.78, SD = 0.37) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 4.69, SD = 0.45) ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.59, SD = 0.33) และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.54) ตามลำดับ

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. การกำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	4	8.287	2.762	1.941	.749
	ภายในกลุ่ม	265	34.957	.236		
	รวม	269	43.244			
2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4	8.363	2.788	1.043	.228
	ภายในกลุ่ม	265	38.791	.146		
	รวม	269	47.154			
3. การควบคุมและ ประเมินผลกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	4	1.609	.536	-.197	.077
	ภายในกลุ่ม	265	22.936	.087		
	รวม	269	24.545			
4. การตรวจสอบ สภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4	6.312	2.104	1.885	.326
	ภายในกลุ่ม	265	26.696	.101		
	รวม	269	33.007			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.288	.429	1.526	.386
	ภายในกลุ่ม	265	25.141	.095		
	รวม	269	26.430			

จากตาราง 19 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 27 แห่ง จำนวนครูทั้งหมด 890 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา โดยเทียบบัญชีไตรยางค์ตามสัดส่วนของขนาดสถานศึกษา และสุ่มครูผู้สอนในแต่ละสถานศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบบสอบถามมีจำนวน 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เท่ากับ 0.956 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ ด้วยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามผ่านแอปพลิเคชัน Google Form มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 269 ฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว จากนั้นจึงอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผล ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด โดยเรียงตามด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์และการตรวจสอบสภาพแวดล้อมตามลำดับ

1.1 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาความสะอาดและความเรียบร้อย ทั้งภายในห้องเรียนและทั่วบริเวณโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษามีห้องพยาบาลที่มีอุปกรณ์รักษาพยาบาลเบื้องต้น และมีการจัดห้องพักผู้ป่วยแยกระหว่างชาย-หญิง ผู้บริหารสถานศึกษามีสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และเครื่องเล่นที่เหมาะสมตามวัยของนักเรียนและมีความปลอดภัยและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีร่วมกับคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.2 การกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนงานของแต่ละฝ่ายงานอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามลำดับและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดการจัดสรรทรัพยากรตามแผนกลยุทธ์อย่างชัดเจน

1.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบงานของส่วนต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการออกแบบกระบวนการทำงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการมุ่งเน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เป็นระบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและถ่ายทอดความคิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1.4 การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ไขผลการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาการนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มาเปรียบเทียบกับมาตรฐานและเป้าหมายทั้งในอดีตและปัจจุบันและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการควบคุมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุ ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันนี้ หน่วยงานทางการศึกษาดันสังกัดมีนโยบายและให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษามากขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จึงให้ความสำคัญต่อการบริหาร เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จึงได้จัดทำนโยบายและมีการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ มีการจัดทำการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และป้องกันความเสียหาย ที่จะเกิดกับสถานศึกษา จึงมีการนำการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหาร สถานศึกษา มีการวางแผนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับ วรณิศา บุรินทร์กุล พระครู พิจิตรศุภการ และมะลิวัลย์ โยธารักษ์ (2563: 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ขนิษฐา เนียมชุมแสง และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566: 12) ได้ทำการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566: 198) การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการวิจัย การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการดูแลรักษาความสะอาดและความเรียบร้อย ทั้งภายในห้องเรียนและทั่วบริเวณโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาความสะอาดและ ความเรียบร้อย ทั้งภายในห้องเรียนและทั่วบริเวณโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษา มีห้องพยาบาลที่มีอุปกรณ์รักษาพยาบาลเบื้องต้น และมีการจัดห้องพักรักษาพยาบาลระหว่างชาย-หญิง ผู้บริหารสถานศึกษามีสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และเครื่องเล่นที่เหมาะสม ตามวัยของนักเรียนและ มีความปลอดภัย และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเส้นทางจราจรภายในโรงเรียน ทั้งทางรถและ ทางเดินอย่างเป็นสัดส่วน เหมาะสม และปลอดภัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการร่วมกันศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีร่วมกับ

คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ ทองย้อย (2566: 197) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566: 198) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 125) ได้ศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผน อย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร สถานศึกษามีแผนงานของแต่ละฝ่ายงานอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่ สอดคล้องกับบริบทของ และผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้อง กับ ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 125) ได้ศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566: 198) การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ ทองย้อย (2566: 197) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบงานของส่วนต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการออกแบบกระบวนการทำงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบงานของส่วน ต่าง ๆ ตามโครงสร้าง ของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการมุ่งเน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เป็นระบบ ตามลำดับ สอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ ทองย้อย (2566: 197) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566: 198) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 125) ได้ศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาการนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษามาเปรียบเทียบกับ มาตรฐานและ เป้าหมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ไขผลการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้การ ปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญ เร่งด่วน สอดคล้องกับ ชลธิชา ร่มโพธิ์รี (2561: 125) ได้ศึกษา การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการการควบคุมกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566: 198) การบริหาร เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับเทิดศักดิ์ ทองย้อย (2566: 197) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการการควบคุมกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความเห็นของครู

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันและ ด้านการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิธีการแนวทางในการดำเนินงาน มีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นดี มีการกำหนดหน้าที่ควบคุมและ จัดการให้สถานศึกษาดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ จัดหาทรัพยากรวิชาการ และข้อมูล สารสนเทศจัดการกำกับติดตาม ประเมินผล มีการกำหนด

แผนปฏิบัติการ มีการดำเนินการมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และพันธกิจของ สถานศึกษามีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ปรับปรุงแผนการปฏิบัติงาน ให้ไปในทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อสถานศึกษา และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันเป็นไปตามนโยบาย สอดคล้องกับ ธนวรรณ รัตนเจริญ (2564: 52) การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู อำเภอมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมและ รายด้านแตกต่างกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อด้านกำหนด กลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่หลากหลายเป็นการทำงานที่ต้องใช้ ประสบการณ์ในการทำงาน สามารถรับมือกับงานของสถานศึกษา การวางแผนการจัดการงานแต่ละฝ่าย และพัฒนาหลักสูตร การสร้างบรรยากาศการทำงานในสถานศึกษาและการเผยแพร่นโยบายการศึกษา ให้เป็นที่รู้จักในชุมชน ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับทุกคน ดังนั้นประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา อาจเป็นทั้งทางที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีการทำงานร่วมกันผู้คนทุกกลุ่มงานทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา สอดคล้องกับ ธนวรรณ รัตนเจริญ และ กัลยมน อินทุสุต (2565: 53) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัลอำเภอมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2567: 199) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถการบริหารเชิงกลยุทธ์มีการวางแผนงาน การจัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสถานศึกษา มีการจัดการทรัพยากร งบประมาณ เป็นไปตามสภาพจริงของสถานศึกษา การสร้างโอกาสทางการศึกษา โดยสถานศึกษามีเป้าหมายตรงตามนโยบายและแผนการพัฒนาของหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษา มีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางของสังคม นำเทคโนโลยีในการเก็บข้อมูล มีการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ และวิธีการบริหารสถานศึกษา ช่วยให้สถานศึกษาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2567: 199) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับวรรณิศา บุรินทร์กุล พระครูพิจิตรศุภการ และมะลิวัลย์ โยธารักษ์ (2563: 116) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระ เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีดังนี้

1.1 จากผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดกลยุทธ์ จึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์

มีการกำหนดการจัดสรรทรัพยากรตามแผนกลยุทธ์อย่างชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ
ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความตระหนักและถ่ายทอดความคิดการเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดขึ้น ควรให้ความสำคัญในด้านการประเมินผลและการควบคุมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและ
ได้ผลคุ้มค่า เพื่อนำผลมากำกับติดตาม ประเมินผล และควบคุม เพื่อแก้ไขให้การบริหารงาน
เชิงกลยุทธ์เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่อง
โครงสร้างการดำเนินงานที่เอื้ออำนวยต่อวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ประโยชน์ของนักเรียน ควรมีการกำหนด
โครงสร้างการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อให้การทำงานมีเป้าหมาย
ควรมีการร่วมกันศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
ร่วมกับคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุฯ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้งานวิจัยเกิดความหลากหลาย ต่อยอด
องค์ความรู้ และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่สนใจทั่วไป
จึงเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยเชิงปริมาณ และพัฒนางานด้านการตรวจสอบ
สภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาต่อไป

2.2 การวิจัยในครั้งนี้พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 ด้าน ได้แก่
การกำหนดกลยุทธ์การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ การตรวจสอบ
สภาพแวดล้อม ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาองค์ประกอบงานอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น งานวิชาการ งาน
บุคคล งานงบประมาณ หรืองานบริหารทั่วไป

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโรงเรียนของ
รัฐและโรงเรียนเอกชนในระดับอื่น ๆ รวมถึงขนาดของสถานศึกษา เพื่อยกระดับการบริหารของ
สถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กรองทิพย์ นาควิเชตร และกิตตินันท์ ฤทธิวงศ์ (2566). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2”. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน. 10 (1), 190 – 201.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. และที่ปรับปรุง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2553) และฉบับที่ 3 (พ.ศ.2563). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ก่อพงศ์ ไวยานิกรณ์. (2561). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของวิทยาลัยการอาชีพบ้านแพ้ว”. วารสาร การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 (1), 53-54.
- กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา. (2565). การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ของ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี. (Online). <https://etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/allfile457-file01-2023-03-17-11-01-53.pdf>, 17 มีนาคม 2566.
- ชนิษฐา เนียมชุมแสง และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2”. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- คมสันต์ วงษ์ชาลี. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทิมา บุญอนันต์วงศ์. (2561). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จิรารัตน์ กระจำนดี. (2562). การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสใน อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- ชลดา เหลือประเสริฐ. (2560). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.**
- ชลธิชา ร่มโพธิ์ธี. (2561). **การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ชาลีนา กอและ. (2561). **ทักษะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- ชูไรดา ดอเลาะ. (2565). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- ณัฐ ช่วยงาน. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.**
- ทิพย์วรินทร์ จงประดิษฐ์นันท์ และสุภาวดี ลากเจริญ. (2566). “ภาวะผู้นำตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. 13 (3), 143 – 154.
- เทิดศักดิ์ ทองย้อย. (2566). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2”. **วารสารธรรมเพื่อชีวิต**. 5 (2), 194 – 206.
- ธนวรรณ รัตนเจริญ และกัลยมน อินทุสุด (2564). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1”. **วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร**, 5(1), 53-60.
- ธมลวรรณ เจนธนสาร. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ของกรมปศุสัตว์. การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.**
- นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์. (2563). **รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนนทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 6 (3), 91 – 108.

- นัยนา จันทรเสวก และสุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2566). “แนวทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3”. **วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ**, 3 (2), 59-76.
- เนตรนภา เต็มใจ. (2561). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครูโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- เบญจมาศ ต้นสูงเนิน. (2561). **การบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. 2 (1), 319.
- ปทุมรัตน์ สีธูป. (2560). **การพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.**
- ปัญญากร เวชศาสตร์. (2565). “รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี”. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์**. 9 (1), 245.
- พรณิศา ชันเพชร. (2565). **การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- เพ็ญพิศ ผาพองยูน. (2560). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยสันตพล.**
- ภริญา ชัดติยะ. (2561). **การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนวัดวังน้ำขาว. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- มูอำหมัด ตาเห. (2561). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญกำลังใจของครู ท่ามกลาง เหตุการณ์ความไม่สงบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- รัชพล เชิงชล. (2560). **การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.**

- ล้านนา มาปลูก. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยา เขต
 สตูลไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วชิราพร บุณนท์. (2565). “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย”. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. *Journal
 of Roi Kaensarn Academi*. 7 (9), 227 - 241.
- วรรณิศา บุรินทร์กุล พระครูพิจิตรศุภการ และมะลิวัลย์ โยธารักษ์. (2563). “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3”.
 วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 5 (2), 103-118.
- วรางคณา ผลประเสริฐ และคณะ. (2565). “การจัดการเชิงกลยุทธ์ : กระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
 ขององค์กรภาครัฐ”. วารสาร Roi Kaensarn Academi. 7 (12), 351-365.
- วุฒินันท์ โพหะดา. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
 กับแรงจูงในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายลุ่มน้ำสายบุรี สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ศรสวรรค์ ราบบำเพ็ญ. (2565). “การจัดการเชิงกลยุทธ์ : กระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติขององค์กร
 ภาครัฐ”. วารสาร Roi Kaensarn Academi. 7 (12), 351-365.
- ศุภกร รัตนวงษ์. (2565). “ความสำคัญของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤต”. วารสารวิชาการ
 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. 13 (2), 63 - 77.
- ศุภมาส วิสัชนาม. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สกุณตลา รัตน์ไพบูลย์วัฒนา และสายสุตา เตียเจริญ. (2565). “การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการพัฒนา
 ทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดราชบุรี”. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และ
 สังคมศาสตร์. 5 (1), 109-123.
- สดุติ จีระออน. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0
 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

- สยมภู เหมือนนิรุทธ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง (2566) แผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570. (Online) <http://seapt.go.th>, 8 มกราคม 2567.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. (Online) <http://identity.bsru.ac.th/archives/2732/4=3>, 5 มกราคม 2566.
- สุกรี แวมูขอ. (2562). องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุกฤตยา ปงกันทา. (2561). กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุธิกานต์ บริเอก (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หนึ่งฤทัย มะลิทอง. (2560). การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อภิญา สิงหา (2564). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเป็นโรงเรียนคุณธรรม วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- อัมไพ อุตตารธรรม. (2562). **การพัฒนารูปแบบการบริหารการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนตามพระบรมราโชบายสำหรับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อารยา ปิยะธิดา. (2560). **สมรรถนะผู้นำตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Arthur A and Thompson et al. (2001) **Strategic Management: Concepts and Cases.**, 12 ed. Toronto: McGraw-Hill.
- Davies, B, and B.J. Davies. (2005) **Strategic Leadership the Essentials of School Leadership.**
- Desimone, R. L., Werner, J. M. and Harris, D. M. (2002). **Human Resource Development.** (3rd ed) Orlando, Harcourt College Publishers.
- Fred R David, (2005) **Strategic Management: Concepts and Cases**, 10 ed. (New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities.** Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.
- Songsraboon, R., Thongtao, J., Damnoen, P. S. and Huanjit, P. S. (2021). Course “Management Based on Outcome-Based Education (OBE) of Learning by Working in Real Conditions”. **Turkish Journal of Physiotherapy and Rehabilitation**, 32(3), 20491 –20499.
- Thomas Wheelen et al., **Strategic Management and Business Policy** (New Jersey: prentice-hall, 2015), 15.
- Thompson. Arthur A., J. and Strickland III, A. J. (2003). **Strategic Management: Concepts and Cases.** 13th ed. New York: McGraw-Hill.
- Wheelen, T. L. and Hunger, J. D. (2012). **Strategic Management and Business Policy: Toward Global Sustainability.** (13th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Wheelen, Thomas, David L, Hunger J and others. **Strategic Management and Business Policy.** New Jersey: prentice-hall, 2015.

Wheelen, Thomas, L. and Hunger, David J. (2006). **Strategic Management Business Policy**.
8th ed. New Jersey: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ ดร.มนต์ทิwa ไชยแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลการศึกษา
2. นายพร มั่นคง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนควนขนุน
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
3. นางสาวเกษรา น้อยขาว ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนควนขนุน
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ งานสนับสนุนพันธกิจอุดมศึกษา บัณฑิตศึกษา โทร. ๑๒๒๐

ที่ คคศ.

วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอร้องเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

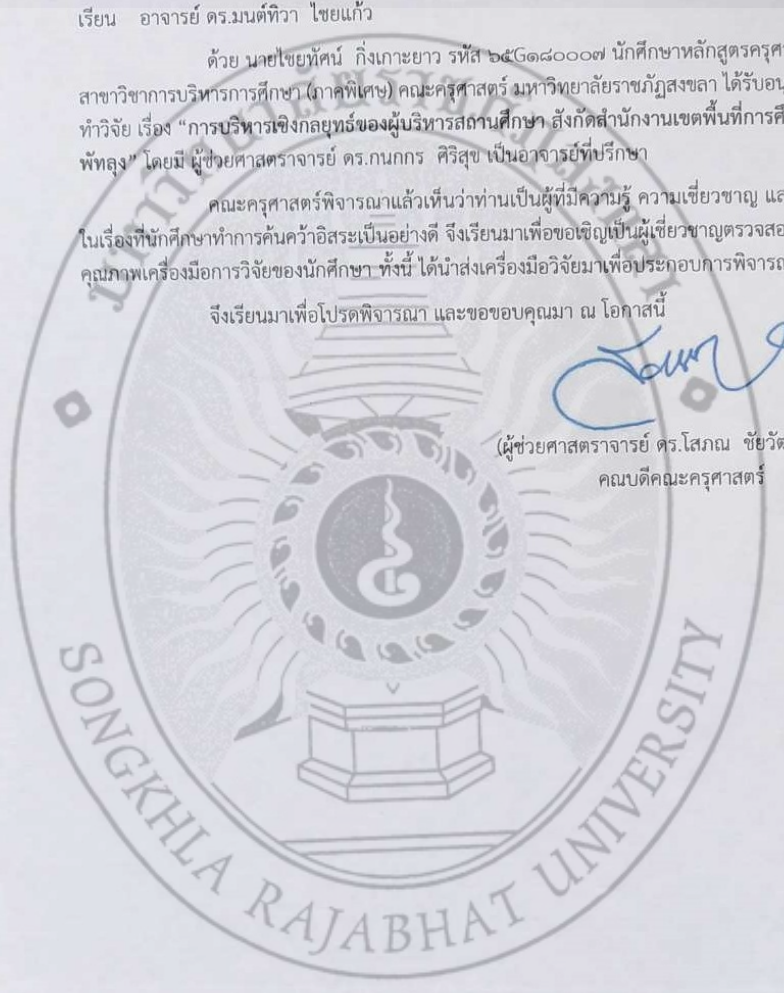
เรียน อาจารย์ ดร.มนต์ทิศา ไชยแก้ว

ด้วย นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะครุศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในเรื่องที่นักศึกษาทำการค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษา ทั้งนี้ ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)
คณบดีคณะครุศาสตร์

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า อาจารย์ ดร.มนต์ทิศา ไชยแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว รหัส ๖๕G๑๘๘๐๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(อาจารย์ ดร.มนต์ทิศา ไชยแก้ว)

ตำแหน่ง อาจารย์

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๒๑๙

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพพร มั่นคง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว รหัส ๖๕๖๑๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณกมล ศรีสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทร. ๐๘ ๑๘๙๘ ๑๖๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นายพร
มันคง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๗
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(นายพร มันคง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนควนขนุน
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัทลุง

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๒๒๑

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเกษรา นัยขาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายไพฑูรย์ กิ่งเกาะยาว รหัส ๖๕G๑๘๐๐๑๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทร. ๐๘ ๑๘๘๘ ๑๖๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

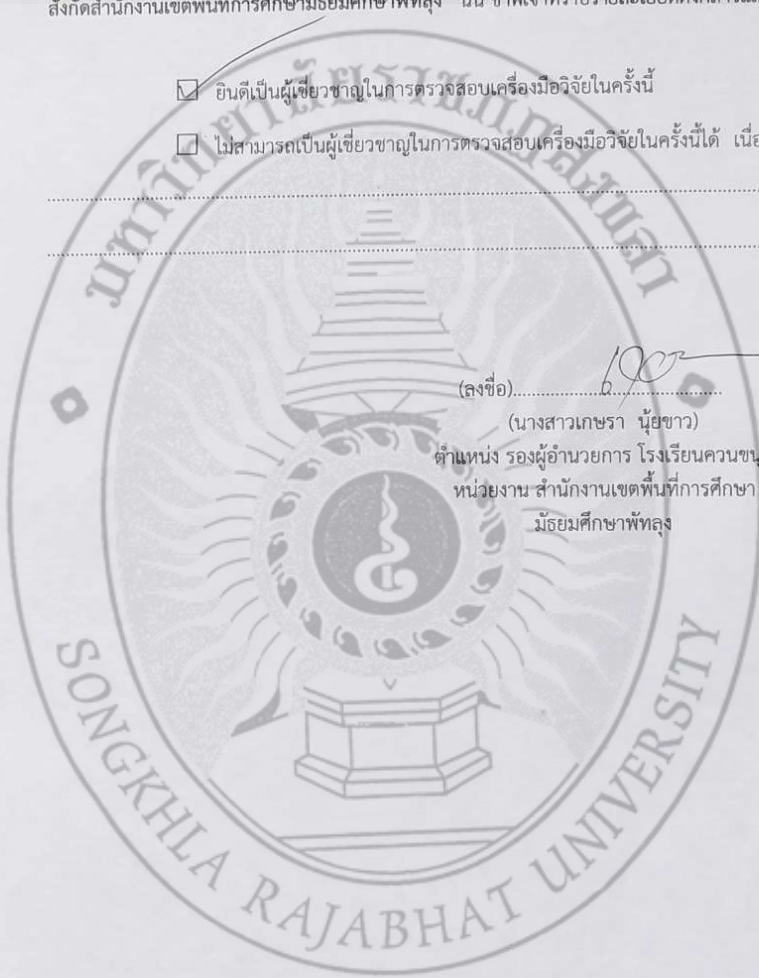
ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นางสาว เกษรา น้อยขาว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๗ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(นางสาวเกษรา น้อยขาว)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนควนขนุน
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัทลุง

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๒๒๒

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

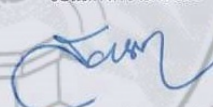
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๕G๑๘๐๐๐๗ หลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ได้รับอนุมัติให้ทำค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การทำค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไป
ตามกระบวนการวิจัย ตามเป้าหมายของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงพิจารณาเลือกโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พัทลุง เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา (กลุ่มตัวอย่าง) ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พัทลุง โดยขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่าน
ทั้งนี้ กำหนดการวันและเวลา นักศึกษาผู้ทำวิจัยจะประสานงานกับท่านด้วยตนเองอีกครั้ง และขอรับรองว่า
การทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแต่เพียงการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาตามที่หลักสูตรฯ
กำหนดเท่านั้น จะไม่ส่งผลกระทบหรือส่งผลเสียต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานท่านแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทร. ๐๘ ๑๘๙๘ ๑๖๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

ผู้ประสานงาน นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว โทร. ๐๘๘๔๘๘๐๙๓๗

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล

ตามที่หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นายโชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารหัส ๖๕๖๑๘๐๐๐๗ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้หัวหน้าคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” เข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล ณ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อประกอบการทำค้นคว้าอิสระความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ✓ ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงาน
- ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงาน

(ลงชื่อ).....

(นางอุไร พรหมปาน)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัตลุง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง

1.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง

2.1 แบบสอบถามนี้ใช้กับ ครู เป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความกรุณาจากครู โปรดกรอกแบบสอบถามทุกข้อด้วยความเป็นจริง

2.2 แบบสอบถามชุดนี้ ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใดและคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายไชยทัศน์ กิ่งเกาะยาว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ระดับการศึกษา

- ☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ทำงาน

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ 5-10 ปี
☐ มากกว่า 10 ปี

3. ขนาดของสถานศึกษาที่ท่านสังกัด

- ☐ สถานศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน)
☐ สถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คน)
☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1679 คน)
☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1680 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาของท่าน

1. แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบให้ครบถ้วนทุกข้อ

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. การกำหนดกลยุทธ์						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆทั้งภายในและภายนอก					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีค่านิยมและวัฒนธรรมสถานศึกษาที่ชัดเจน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา					
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนงานของแต่ละฝ่ายงานอย่างชัดเจน					
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการกำกับใช้ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการทำงานของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารกับบุคลากรและผู้รับบริการในผลการ ดำเนินการที่ชัดเจน					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่					
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนงานของทุกฝ่ายงาน					
2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ						
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการออกแบบกระบวนการทำงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมุ่งเน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เป็นระบบ					
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและปรับปรุงการบริการของสถานศึกษา					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างหน่วยงานหลักกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการ					
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบงานของส่วน ต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสถานศึกษา					
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ					
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม					
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม					

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงเมื่อเจอความเปลี่ยนแปลงสถานการณ์เสี่ยง					
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง					
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนบุคลากรได้พัฒนาความรู้ใหม่ๆในการปฏิบัติงาน					
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ให้บุคลากร					
29	ผู้บริหารสถานศึกษาได้แจ้งให้บุคลากรเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษา					
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและถ่ายทอดความคิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น					
3. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์						
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
32	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน					
33	ผู้บริหารสถานศึกษาการตรวจสอบควบคุมไว้อย่างชัดเจนทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน					
34	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงจูงใจตามความเหมาะสม					
35	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างหน่วยงานหลักกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการ					
36	ผู้บริหารสถานศึกษาการกำกับ นิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานของ หน่วยงานในสังกัดอย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
37	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการควบคุมปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า					
38	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการจัดการข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้เสียและผู้รับบริการ					
39	ผู้บริหารสถานศึกษามีเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย					
40	ผู้บริหารสถานศึกษาการนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษามาเปรียบเทียบกับ มาตรฐานและเป้าหมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน					
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ					
42	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ไขผลการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้การ ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
43	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการปรับปรุงแก้ไขการ ปฏิบัติงาน					
44	ผู้บริหารสถานศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ขององค์กร ทั้งภาพรวมของกลุ่ม งานและรายบุคคล					
45	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรให้สาธารณชนรับทราบ					

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม						
46	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ					
47	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีร่วมกับคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน					
48	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบชัดเจน					
49	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียน					
50	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน					
51	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูล ในการตรวจสอบสภาพแวดล้อม					
52	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันสรุปปัญหาและเรียงลำดับความต้องการเป็นขั้นตอน					
53	ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลากรรับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยของอาคาร สถานที่ และมีการตรวจสอบสภาพอาคารอย่างสม่ำเสมอ					
54	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด สวนเกษตร สวนวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ ป้ายนิเทศ ฯลฯ					

ข้อที่	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
55	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเส้นทางจราจรภายในโรงเรียน ทั้งทางรถและทางเดินอย่างเป็นสัดส่วน เหมาะสม และปลอดภัย					
56	ผู้บริหารสถานศึกษามีห้องพยาบาลที่มีอุปกรณ์รักษาพยาบาลเบื้องต้น และมีการจัดห้องพักผู้ป่วยแยกระหว่างชาย-หญิง					
57	ผู้บริหารสถานศึกษามีสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และเครื่องเล่นที่เหมาะสม ตามวัยของนักเรียนและมีความปลอดภัย					
58	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดภูมิทัศน์ภายในโรงเรียน ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น สะอาดเรียบร้อยและมีความปลอดภัย					
59	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ที่มีสภาพดี เหมาะสมกับวัย ของนักเรียน และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน					
60	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดูแลรักษาความสะอาดและความเรียบร้อย ทั้งภายในห้องเรียนและทั่วบริเวณโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ					

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 23 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
1. การกำหนดกลยุทธ์						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษาทำการวิเคราะห์และ ประเมินปัจจัยต่างๆทั้งภายในและภายนอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิธีการหรือ แนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีค่านิยมและวัฒนธรรม สถานศึกษาที่ชัดเจน	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดประเด็น ยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของสถานศึกษา	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนงานของแต่ละฝ่าย งานอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	0.67	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการกำกับใช้ ทรัพยากรขององค์กรได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีแผนการทำงานของแต่ ละฝ่ายอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารกับบุคลากร และผู้รับบริการในผลการดำเนินการที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนงานของทุกฝ่ายงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ						
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการออกแบบกระบวนการทำงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมุ่งเน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและปรับปรุงการบริการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างหน่วยงานหลักกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบงานของส่วน ต่าง ๆ ตามโครงสร้างของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษามีทิศทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการความเสี่ยงเมื่อเจอความเปลี่ยนแปลงสถานการณ์เสี่ยง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนบุคลากรได้พัฒนาความรู้ใหม่ๆในการปฏิบัติงาน	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ให้บุคลากร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษาได้แจ้งให้บุคลากรเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและถ่ายทอดความคิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์						
31	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
33	ผู้บริหารสถานศึกษาการตรวจสอบควบคุมไว้อย่างชัดเจนทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

	การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
34	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงจูงใจตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างหน่วยงานหลักกับหน่วยงานระดับปฏิบัติการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	ผู้บริหารสถานศึกษาการกำกับ นิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานของ หน่วยงานในสังกัดอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการควบคุม ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและได้ผลคุ้มค่า	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลการจัดการข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้เสียและผู้รับบริการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	ผู้บริหารสถานศึกษามีเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	ผู้บริหารสถานศึกษาการนำผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาไปเปรียบเทียบกับ มาตรฐาน และเป้าหมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
42	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ไขผลการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้การ ปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหา การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3		
44	ผู้บริหารสถานศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ ขององค์กร ทั้งภาพรวมของกลุ่มงานและ รายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45	ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการ ดำเนินงานขององค์กรให้สาธารณชนรับทราบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม						
46	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงและให้ ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียน ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันศึกษา สภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีร่วมกับคณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
48	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนด โครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
49	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมกันวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
50	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและ จุดอ่อน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
51	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการปฏิบัติงาน ในปีที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูล ในการตรวจสอบ สภาพแวดล้อม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
52 ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันสรุปปัญหาและเรียงลำดับความต้องการเป็นขั้นตอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
53 ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุม ดูแลความเรียบร้อยของอาคาร สถานที่ และมีการตรวจสอบสภาพอาคารอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
54 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด สวนเกษตรสวนวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ ป้ายนิเทศ ฯลฯ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
55 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเส้นทางจราจรภายในโรงเรียน ทั้งทางรถและทางเดินอย่างเป็นสัดส่วน เหมาะสม และปลอดภัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
56 ผู้บริหารสถานศึกษามีจัดทำห้องพยาบาลที่มีอุปกรณ์รักษาพยาบาลเบื้องต้น และมีการจัดห้องพักรักษาพยาบาลระหว่างชาย-หญิง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
57 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการ สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และเครื่องเล่นที่เหมาะสม ตามวัยของนักเรียนและมีความปลอดภัย	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
58 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนให้มีความสวยงาม ร่มรื่น สะอาด เรียบร้อยและมีความปลอดภัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
59 ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ให้มีสภาพดีกับวัยของนักเรียน และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
60 ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบดูแลรักษาความ สะอาดและความเรียบร้อย ทั้งภายในห้องเรียน และทั่วบริเวณโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ตาราง 23 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

รายการ	N	ค่าความเชื่อมั่น
การกำหนดกลยุทธ์	30	.912
การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	30	.978
การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์	30	.956
การตรวจสอบสภาพแวดล้อม	30	.970
รวมทั้งหมด	30	.956